Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

…тэмнай 1921 оной …брин 21-нээ гарана | № 80 (14100) | 1973 оной апрелиин 5, четверг | Сэн 2 мүнгэн

ТАСС-ай мэдээсэл

Замбуулинай „Салют-2" гэжэ станци ниидхүүлэгдээ

Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ программатай зохилдуулан, «Салют-2» гэжэ научна станци 1973 оной апрелиин 3-да Советскэ Союзhаа ниидхүүлэгдээ.

Бүри оньhон нарин болгогдоhон түхеэрэлгэнүүдые, аппаратуурые шалган шэнжэлхэ, замбуулин соогуур ниидэлгын үедэ научно-техническэ шэнжэлэлгэнүүд туршалгануудые хэхэ ябадал «Салют-2» станцие дэгдээлгын уг зорилго болоно.

«Салют-2» станци дэлхэй шадархи замбуулинай замда нимэ параметрнүүдтэйгээр ниидхүүлэгдээ:

— Дэлхэйhээ холодолгын саада захань (апогей) — 260 километр;

— Дэлхэйhээ холодолгын наада захань (перигей) — 215 километр болоно:

— Дэлхэйе 89 минута соо тойрон ниидэнэ;

— 51,6 градус hөөлжүү замаар ниидэнэ:

Советскэ Союзай газар дээрэ тодхогдоhон, хэмжэн тодорхойлхо пунктнууд, гадаада далайнуудай элдэб районуудта ябаhан СССР-эй Наукануудай академиин суднанууд станциин ниидэлгые адаглан шэнжэлнэ, телеметрическэ мэдээнүүдые абана, станцие залан ябуулна.

Телеметрическэ мэдээнүүдhээ харахада, станци дээрэхи түхеэрэлгэнүүд hаадгүй hайнаар хүдэлнэ.

Залан дабшуулдаг, тоолон тодорхойлдог центр тэндэ ороhон мэдээнүүдые шэнжэлжэ байна.

ЗАМБУУЛИНАЙ ДАЙДА hАРА ДЭЭРЭhЭЭ ШЭНЖЭЛЭГДЭНЭ

«Луноход-2» гэжэ аппарадай хүдэлмэриин хоёрдохи hарань дүүрэбэ. СССР-эй Наукануудай академиин Крымдэхи астрофизическэ обсерваторидо академик А. Б. Севернын хүтэлбэри доро зохёогдон, бүтээгдэhэн линзэгүй, астрофотометр гэжэ нэрэтэй телескоп аппарат дээрэхи научна түхеэрэлгэнүүдэй тоодо ороно. Харилсаа холбооной 14 сеанс эмхидхэгдэжэ, спекторэй харагдадаг ба мүн ультрафиолётовэ зайнуудтахи огторгойн хубинуудай туяаталга тухай шухала мэдээнүүдые суглуулан абаhан байна.

Эдэ шэнжэлгэнүүдhээ харахада, hара дээрэхи үдэрэй турша соо харагдадаг элшэнүүдэй сасаржа байха үеэр астрономическа адаглалтануудые хэхэдэ үрэ багатай гэжэ, харин hүниндөө хэхэдэ таарамжатай гэжэ hая болотор тоологдодог байhан юм. Ультрафиолетовэ шэнжэлгэнүүд тушаа хэлэбэл, hара дээрэхи hүниин үедэ — нилээд «харанхы» байдаг, тэндэхи үдэрэйшье, hүниингшье үедэ адаглалга хэхэдэ таарамжатай байна.

Научный гэжэ тосхон,
Крымскэ область.

Таня Самбилова үнгэрhэн жэлдэ Захаамнинай аймагай Хамниин дунда hургуули дүүргэhэн юм. Тиигээд түрэл колхоздоо ажаллаха гэжэ шиидэhэн байгаа. Мүнөө эндэхи XXII партсъездын нэрэмжэтэ Хуртагын отделениин хонишон Доржо Шукуровай отарада хүдэлнэ. Энэ нүхэр аймаг соогоо мэдээжэ болоhон хонишодой нэгэн юм. Нёдондо жэл тэрэнэй отарада 100 эхэ хонин бүриhөө 103 хурьган абтажа, бултадаа түлжүүлэгдэhэн байгаа.

— Комсомол басаган Таня оролдосотой hайнаар хүдэлнэ. Ажаллахадаа ямаршье дүршэлтэй хүнhөө дутахагүй, энэ тэрэ юумэ ойлгожо абахаяа, хүсэдэг hайн заншалтай юм, — гээд ахалагша хонишон Д. Шукуров туhалагшаяа магтан хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Таня Самбилова.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ТҮРҮҮ ХОНИШОНОЙ ТУЙЛАЛТА

Ленинэй орденто Борьёогой совхозой хонишод республика дотороо суутай болоhоор удаанай. Тэдэнэр жэл бүри хонин бүриhөө хурьга абажа түлжүүлнэ. Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлдэ тус ажахын хонишод 100 эхэ хонин бүриhөө 105 хурьга абаха, хонин бүриhөө 4 килограмм 200 грамм ноохо хайшалха, эхэhээнь таhалха үедэ хурьган бүхэнэйнгөө шэгнүүрые 24 килограммда хүргэхэ гэhэн ехэ социалис уялга баталан абанхай юм.

Республикын эрхим хонишодой нэгэн Дмитрий Яковлевич Свистунов үнгэрэгшэ жэлдэ 100 хонин бүриhөө 135 хурьга түлжүүлжэ шадаhан. Энэ ажахын дүй дүршэлөөр баян хонишод Балдан-Нима Гомбожапов, Тамара Чупышева, Жанчип Жигдоржиев, Гасаран Рабдаев болон бусад абаhан социалис уялгаяа холо үлүүлhэн байна.

Мүнөө жэлэй түл абалгые эмхи гуримтайгаар үнгэргэжэ, түрэл республикынгаа алдарта 50 жэлэй ойн баярые ажалай бэлэгүүдээр угтаха гэhэн уряа доро эндэхи хонишод ажаллажа байнхай. Республика доторoo мэдээжэ хонишон Гасаран Лубсанович Рабдаевай дүй дүршэл тухай тобшохоноор хөөрэжэ үгэмөөр.

Гасаран Лубсанович хонин ажалда юhэдэхи жэлээ ажаллана. Энэ нүхэрнай мүнөөдэр үсэгэлдэрэйхиhөө, үглөөдэр мүнөөдэрэйхиhөө hайнаар ажаллаха гэжэ эрмэлзэдэг, урагшаа hанаатай хүнүүдэй нэгэн. Нүхэр Рабдаев туйлаhан амжалтаараа хэзээдэшье сэдьхэлээ ханадаггүй, өөрынгөө ажалда түрүү хонишодой дүй дүршэлые хэрэглэхые эрмэлзэдэг. Харууhалжа байhан хонидоо жэлэй дүрбэн сагта тобир тарганаар байлгахые оролдоно. Тобир тарган хонид түргэн ототой болодогшье, эхир хурьга гаргадаг, түл түрэсэнь өөдэргэн байдаг гээшэ ааб даа. Эдэ бүгэдые ахалагша хонишон хараадаа абажа, зунай намарай туршада хонидоо үглөөнэй бүрүүлhээ боро харaан болотор адуулдаг заншалтай. hүрэгөө hайнаар бэлшээн таргалуулхаhаа гадна хонидто минеральна тэжээл үгтэнэ. Хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хэрэгтэ Гасаран Лубсанович гол анхаралаа табидаг гуримтай. Энэ шухала ажалаа үсөөхэн үдэрэй туршада hайнаар дүүргэжэ шадаhан лэ хонишод олон хурьга абадаг.

— Урдань түлгэнүүдэй 100 хонин бүриhөө оройдоол 45 — 50 хурьган абтадаг байhан. Мүн ажахымнай хонишод Дмитрий Яковлевич Свистунов, Мирон Петрович Андреев гэгшэд 100 эхэ хонин бүриhөө 108 хурьга абажа түлжүүлээ. Зуhаг хонидые ороондо оруулжа хурьгалуулхада түл түрэсэнышье томо, тэнжэсэтэйшье, эхэнь hүтэй байдаг гэжэ элирүүлэгдээ. Манай бригадын хонишод эхэ хонин бүриhөө 5 килограмм 170 грамм ноохо хайшалжа абаhан. Хурьган бүхэнэйнгөө шэгнүүрые эхэhээнь таhалха үе болотор 26 килограмм болгоhон юм. Жэлэй туршада оролдосотойгоор ажаллаhанаймнай үрэ дүн иимэл даа, — гэжэ ахалагша хонишон Гасаран Лубсанович манда хөөрөө hэн.

Хонидоо hайнаар адуулхаhаа гадна тэдэнэр сүүдхын туршада хонин бүридөө 300 — 400 грамм ороохо тарияанай зүйл үгэдэг. Зэдын хонишод түл абалгаяа хабарай hарануудта үнгэргэхөөр хонидоо үрэжүүлдэг заншалтай.

Гасаран Лубсанович Рабдаевай дүй дүршэлтэй танилсахаяа республикымнай ажахынуудай хонишод ерэдэг. Сүг хүдэлдэг нүхэдтөө өөрынгөө ажал тухай хөөрэдэг, бэшэ хонишодой hанамжые мэдэдэг, өөртөө тобшолол хэдэг. Нүхэр Рабдаев Тасархайн отделениин партийна эхин организациин секретарь юм. Хэр туха сулоогүй байбашье, ахалагша хонишон ажалшадай дунда hонин хөөрэлдөө эмхидхэдэг хүнүүдэй нэгэн. КПСС-эй Буряадай обкомой гэшүүн дүн сагаан хонин hүрэгөө бүри олон болгохо хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, шадабаряа гарган ажаллана.

Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ Борьёогой совхозой түрүү хонишодой нэгэн абаhан социалис уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ, түрэл республикынгаа алдарта ойн баярые нэрэтэй солотойгоор угтаха зорилготой. Рабдаевай бригадын хонишод түл абалгадаа хэзээ хэзээнэйхиhээ hайн бэлэдхэлтэй оробо. Эндэхи хонишод 129 хониноhоо 390 хурьга абаад, тэдэнээ hайнаар түлжүүлнэ. Республикын габьяата хонишон, Ажалай Улаан Тугай орденто Гасаран Лубсанович даажа абаhан уялгаяа сүм дүүргэхэ бэзэ гээд найдагдана.

В. НИМБУЕВ.

Н. В. ПОДГОРНЫН ХЕЛЬСИНКИДЭ ОШООД БАЙhАН ТУХАЙ

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туhалалсаха тухай Совет-финляндиин договорой батaлагдаhаар 25 жэлэй ойе hайндэрлэлгэдэ хабаадалсахын тула Финляндиин Республикын Президент У. К. Кекконенэй уряалаар, албанай хэрэгээр апрелиин 3-да Финляндида ерэбэ.

Финляндиин Президент У. К. Кекконен, правительствын гэшүүд ба бусад тусхай тушаалтад Хельсинкиин аэродром дээрэ Н. В. Подгорные угтаа.

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный апрелиин 3-да Хаканиементори гэжэ талмайда ошобо. 1917 оной намар В. И. Ленин эндэ, Финляндиин ниислэл хотын хүдэлмэришэдэй районой түбтэхи байшанда байрлаhан юм. Тэрэнэй дурасхаалые мүнхэлхэ самбар гэрэй ханада хадагданхай.

Дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэнэй үндэhэ hуури табигшые хүндэлжэ, мүнхэлэлгын самбарай дэргэдэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдаhан байгаа.

Н. В. Подгорный баглаа сэсэгые мүнхэлэлгын самбарай дэргэдэ табиба. Эндэ сугларагшад В. И. Ленинэй дурасхаалые хүндэлжэ, минутын турша соо дуугай зогсобод.

Удаа тээнь совет айлшад Хиетаниеми гэдэг хүүрэй газарта ошоhон байна. Финляндиин ба Советскэ Союзай хоорондохи хани барисаа, харилсаа холбоо хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ туhа хүргэhэн, Финляндиин наhа барааhан Президент Ю. К. Паасикивиин хүүр дээрэ венок табилгын ёhолол болобо.

Финляндиин талаhаа — Финляндиин Президент У. К. Кекконен, Хельсинкиин бургомистр Т. Аура, Финляндиин Коммунис партиин хүтэлбэриин гэшүүд, «Финлянди — Советскэ Союз» гэжэ бүлгэмэй гэшүүд сэсэгүүдые, венок табиха үедэ эндэ байлсаа.

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туhалалсалга тухай Совет—финляндиин договорой батaлагдаhаар 25 жэлэй ойе hайндэрлэлгэдэ хабаадахын тула Финляндиин Республикын Президентын уряалаар эндэ ерэhэн СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын, Финляндиин Президент У. К. Кекконенэй хоорондо хөөрэлдөөнүүд боложо эхилбэ.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын хүндэлэлдэ Финляндиин Президент У. К. Кекконен апрелиин 3-да обед эмхидхэв.

Финляндиин ба СССР-эй хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туhалалсалга тухай договор сагаар шалгагдажа, табигдаhан гол шухала зорилгонуудые бэелүүлээ гээд У. К. Кекконен, обед дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэбэ.

Тус договорой батaлагдаhаар 25 жэлэй ойе hайндэрлэлгэдэ Танай хабаадалсажа байhан ушар эбтэй эетэйгээр харилсан оршохо ёhо гуримуудта үндэhэ болгон, Финляндитай харилсаагаа Советскэ Союзай правительствын, арадуудай хүндэлдэг байhанай шэнэ гэршэ болоно гээд У. К. Кекконен Н. В. Подгорнодо хандан хэлэбэ. Энээниие бидэ үндэрөөр сэгнэнэбди гэжэ Финляндиин Президент мэдүүлээ.

Удаань Н. В. Подгорный үгэ хэлэбэ.

Онсо удха шанартай хоёр ехэ документ Совет-Финляндиин харилсаанай хүгжэлтые эли тодоор гэршэлнэ гэжэ тэрэ хэлээ. Финляндиин Республикын гүрэн түрын талаар бэеэ дааhан байдалые мэдэрхэ тухай Советскэ правительствын тогтоолдо 1917 оной декабрь hара соо В. И. Ленинэй гараа табиhаниинь тэдэ документнүүдэй нэгэн болоно.

Совет-Финляндиин хани барисаата харилсаае хүгжөөхэ бата бэхи, найдамтай үндэhэ hуури табиhан, Советскэ Союзай ба Финляндиин хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туhалалсалга тухай 1948 ондо батaлагдаhан договор хоёрдохи документнь болоно.

Советскэ Союзай ба Финляндиин хоорондо 1948 ондо батaлагдаhан договорой онсо шэнжэнь түбхын түрүүндэ юуб гэхэдэ, энэнь Советскэ Союзай, Финляндиин арадуудай удаан сагай аша туhые хараада абажа, бэеэ дааhан, адли тэгшэ эрхэтэй хоёр гүрэнэй хоорондо батaлагдаhан договор мүн. Совет-Финляндиин хоёр талын харилсаанда тус договорой ехэ үүргэтэй байhые тэмдэглэхэдээ, тэрэнэй уласхоорондын удха шанар тухай онсолон хэлэхэ ёhотойбди. СССР ба Финляндиин 1948 оной договороор элирхэйлэгдэhэн хараа шугамаар хойшодоошье дабшаха, совет, финн арадуудай аша туhада, эб найдамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдал батадхахын аша туhада хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо улам бэхижүүлхэ гээд Н. В. Подгорный найдажа байhанаа мэдүүлээ.

А. Н. КОСЫГИН ШВЕЦИДЭ БАЙhААР

СТОКГОЛЬМ. (ТАСС-ай тусхай корр.). Албанай хэрэгээр эндэ ерээд байhан СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин апрелиин 3-да Авеста хотодо ерэбэ. Энэ хото Стокгольмhоо хойгуур 150 километртэ, Даларна провинциин урда хубида байдаг юм. hайн шанартай, жэбэрдэггүй булад хайлуулгаар Европодохи ехэ түбүүдэй нэгэн болоно.

Советскэ правительствын толгойлогшо хотын предприятинуудаар ябажа, хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэhэн, хотын албан зургаанай түлөөлэгшэдтэй. «А. Юнсона» гэжэ концернын хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаhан байна. Швециин талаhаа — гадаадын хэрэгүүдэй министр К. Викман СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэтэй хамта Авеста хото ошолсобо.

Л. И. Брежневэй ошожо магад тухайда ФРГ-гэй хэблэл бэшэнэ

БОНН. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй Германиин Федеративна Республикада ошожо магад тухайда Баруун Германиин хэблэл hүүлэй үедэ бэшэнэ. Тодорхой болзор тогтоогдоошьегүй hаа, ойрын сагаар ерэжэ болохо гээд эндэхи хэблэл Бонной тусхай тушаалтадые дурдан, тэмдэглэнэ. ФРГ-дэ Л. И. Брежневэй ерэлгэ политическэ ехэ шухала ябуулга болохо гэжэ хэблэл, радио ба телевидени тусхайлан тэмдэглэнэ. «КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев анха түрүүшынхёэ Бонндо ерэжэ болоно гэжэ «Рейнише пост» газетэ шэнжэлэл доторoo бэшэнэ. Тиихэдээ удаан сагай зүришэлдөөн үнгэрhэн хэрэг боложо байна гэжэ онсолон тэмдэглэхые тус газетэ хүсэнэ.

Л. И. Брежневэй, В. Брандтын хөөрэлдөөнүүдэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэжэ магад асуудалнуудта СССР ФРГ хоёрой хоорондын худалдаа наймаанай асуудалнууд түбхын түрүүн хамаадажа болохо гэжэ «Зюддойче Цайтунг» тоолоно. Тэрэшэлэн, соёл ба научно-техническэ харилсаа холбоон тухай, агаарай харилсаан тухай хэлсээнүүд Бонндохи хөөрэлдөөнүүдэй темэнүүд боложо магад гэhэн ФРГ-гэй правительствын түлөөлэгшэ фон Вехмарай мэдүүлгые газетэнүүд дурдана. Эдэ хэлсээнүүд Л. И. Брежневэй ерэтэр гар табигдахаар бэлэн болгогдохо байха гэhэн найдабаряа «Боннер Рундшау» газетэ элирхэйлэн мэдүүлнэ.

«Хоёр жэл үлүүтэй сагай үеэр СССР ба ФРГ-гэй хоорондо батaлагдаhан договор хадаа хоёр оронoй хоорондын худалдаа наймаанай-экономическа харилсаа холбоо бүри эршэмтэйгээр үргэдхэхэ арга олгоhон үндэhэ hуури бии болгоо», — гэжэ Баруун Германиин худалдаа наймаашадай түлөөлэгшэ, ФРГ-гэй промышленно-худалдаа наймаанай нэгэдэлэй президент О. В. фон Амеронген хэлэhэн байна. — Совет-герман худалдаа наймаае бүри ехэ үрэтэй болгохын, элдэб hалбаринуудай талаар үйлэдбэриин харилсаа холбоое улам hайжаруулха шухала арга, хэрэгсэлнүүдые саашадаа бэдэрхэ шухала зорилго бидэнэй урда табигдана. Худалдаа наймаанай-экономическа, научно-техническэ холбоо үргэдхэлгэ политическэ оршон байдалдашье таарамжатайгаар нүлөөлнэ. Тиихэтээ хамта, ФРГ СССР хоёрой хоорондын харилсаандахи этигэлсэлгые бэхижүүлнэ, — гэжэ тэрэ тусхайлан тэмдэглэбэ.

ФРГ-дэхи политическэ шэнжэлэгшэд СССР-эй гадаадын эб найрамдалта политикын эдэбхитэйгээр ябуулагдажа байhые тэмдэглэхэ зуураа, Л. И. Брежневэй эндэ ерэхэ үдэр Советскэ Союзай ба Германиин Федеративна Республидын хоорондохи хоёр талын харилсаанда, мүн Европодохи юрэнхы байдалда ехэ нүлөө үзүүлхэ гээд этигэжэ байhанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Л. И. Брежневэй ерэлгын үедэ Европодохи аюулгүй байдалай асуудалнууд тушаа hанал-бодолнууд бүхы талаараа зүбшэн хэлсэгдэхэ байха гээд Баруун Германиин хэблэлэй шэнжэлэгшэд хүлеэнэ. Бонндо Л. И. Брежневэй ерэхэеэ байhаниинь Европодохи аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангалтада хабаатай хэдэ хэдэн асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ арга боломжо олгохо байха гэжэ «Франкфуртер Альгемайне» газетэ тэмдэглэнэ.

Олонхи газетэнүүдэй, тэрэ тоодо засаг баригша бүлэгэй хараа бодол баримталдаг хэблэлэй hанамжанууд юу харуулнаб гэхэдэ, Баруун Германиин олониитын ехэ ехэ бүлэгүүд Л. И. Брежневэй ерэлгые, СССР-эй ба ФРГ-гэй хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо хэгдэхэ хөөрэлдөөнүүдые Совет оронoй, Баруун Германиин хоорондохи харилсаае хоёр оронoй аша туhада, Европын ба бүхы дэлхэйн аша туhада саашадань хүгжөөхэ найдабаринуудтай холбоно.

...ҮРЫСӨӨН ...РШЭДЭНЭ

...хаaминай аймаг гүрэндэ мяха ...дахa хахад жэлэй түсэб үлүүлээ

...ШАМИН. (Телефоноор абтаба). Үбэлжэлгын үедэ адуу... ...ашаг шэмэ дээшэлүүлжэ, гүрэндөө мяха, hү ехээр ...гэhэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ жагсаhан ...колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд түрүүшын ...туйлаба. Жэлэй эхинhээ хойшо бэлэдхэлэй пунктда ...нер мал тушаажа, хахад жэлэй түсэб 1555 цент...дүүргэhэн байна. Гүрэндэ нёдондоной энэ үеынхиhөө ...ехэ мяхан тушаагдаhан байха юм. Гүрэндэ ту... ...үхэрнүүдэй 93 процентнь тарган гэhэн сэгнэлтэ... ...байна.

...мяха тушааха хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэдэ ...Далахайн совхозууд, «Дружба», «Победа» колхозууд ...түбитала оруулаа. Санагын совхоз нёдондоной энэ ...43 процент ехэ мяха тушааhан байна.

...амжалта ямар аргаар туйлагдааб гэхэдэ, аймагай ...гүрэндэ тушаагдаха үхэрнүүдые үбэлдөө шахан ...хүдэлмэри энэ жэлдэ урдынхиhаа hайнаар эмхид... ...байна. Тиигэжэ аймагай колхоз, совхозуудай гүрэндэ ...үхэрнүүд дунда зэргээр 333 килограмм татаа гэхэ ...жэлэйхиhээ 8 килограммаар ехэ болоно. Тиин ...колхозой худалдаhан үхэрнүүд 389 килограмм, Ле...нэрэмжэтэ колхозой — 350, Далахайн совхозой — 354 ...хүргэгдөө.

...ажахынууд үнеэдэй hү шэмэ дээшэлүүлжэ, гү...тушааха кварталай түсэб дүүргэжэ шадаа. Түсэбэй ...центнер hү худалдаха байбал, тэрэнээ 9003 ...хүргөө.

...hү худалдаха түсэбөө Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз, ...СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозууд ам... ...дүүргээ. Энэ үедэ колхоз, совхозуудай үнеэн бү...дэ, 5,4 килограмм hүн hаагдажа абтаа.

...нгээ амжалтануудаар зоригжоhон малшад гүрэндэ ...худалдаха жэлэй түсэб холо үлүүлэн дүүргэхэ бай...лээ.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

...лшадай амжалта

...спубликынгаа алдарта 50 жэлэй ойн баярые нэрэ...ээр угтахын тула Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ...доно. Ажахын hаалишад үбhэ тэжээлээр ядуу ...үнгэргэжэ байбашье, тэдэнэр энэ hарын тэнгээр ...hү худалдаха I кварталай түсэб болзорhоон урид ...Тус колхоз энэ хугасаада 1825 центнер hү гүрэндэ ...түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Энэ hарын дүүрэтэр hаа...hөө гадуур 450 центнер hү тушааха гэhэн зорил...табиба. hаалишад Прасковья Сутемьева, Мария ...болон бусад хамта хүдэлдэг нүхэд соохоо онсо ...социалис мүрысөөндэ илажа гараа.

...ын үхэршэдэй ажал урагшатай hайн гэжэ хэлэхэ ...үхэршэн бүхэнэй оролдосотой бэрхээр ажаллаhанай ...колхоз гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ ту...тайгаар дүүргэбэ. Түсэбhөө гадуур мяха тушаа...ажэлhөөр.

В. БАЯНДУЕВ,
колхозой гэшүүн.

...н аймаг.

Үүсхэл гаргаhан ажахыда

...АКТОРНУУД БЭЛЭН БЭШЭ

...намар Түнхэнэй ...механизаторнууд ...хүдөө ажахын ...дые болзортонь за... ...дүүргэхэ тухайгаа ...юм. Мартын 16 бо... ...рай тарилгада хү... ...трактор, газар эл... ...оньhон түхеэрэлгэ... ...иин 15 болотор үб... ...оньhон техникэ, ...1 болотор комбайнаа ...дүүргэхэ гэжэ социалис уялгадань хэлэгдэнхэй.

Аймагай колхоз, совхозуудта оньhон техникэ заhабарилгын хэр ябажа байhан тухай тобшохоноор хөөрэе. Мартын 15-най байдалаар ажахынуудта хабарай тарилгада хүдэлгэгдэхэ оньhон түхеэрэлгэнүүд гол түлэб заhабарилагданхай. Гэбэшье трактор заhабарилга үшөө хангалтагүй. Аймаг дотор үшөө 36 трактор бэлэн бэшэ. «Маяк» колхоздо 1, «Сибиряк» колхоздо 10, «Восточные Саяны» — 10, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 6, Саянай, Туранай совхозуудта 6—4 трактор заhабарилагдаагүй байна. Үбэлэй үедэ хүдэлгэгдэhэн тракторнууд гол түлэб заhабарилгада оронхой. Байгша ондо оньhон техникэ заhабарилха хүдэлмэри унжагайраа. Колхоз, совхозуудай мастерскойнуудта хэрэгтэй шухала деталь, запасной частьнууд олоор дуталдана бшуу.

Энэ шухала хүдэлмэридэ анхаралаа табиhан мэргэжэлтэд харааhан болзортоо оньhон машинануудаа түгэс бэлэн болгонхой. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Шулуутайн тракторна бригада (бригадирынь С. З. Янданов) трактор машинаяа үнгэрэгшэ жэлэй IV кварталда бэлэн болгоhон юм.

Гэбэшье аймагай олохон колхоз, совхозуудта оньhон техникэ заhабарилга хангалтагүй ябана. Ушарhан дутуу дунданууда дары усадхаха шухала.

И. ФЕДОРОВ,
аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ЭРДЭМ-ТЕХНИКЫН ХҮГЖЭЛТЭ, ДЭБЖЭЛТЭ ХАНГАГШАД

1972 ОНОЙ СССР-эй ГҮРЭНЭЙ ШАНГАЙ ЛАУРЕАДУУДТА ШАГНАЛ БАРЮУЛАГДАНА

Эрдэм, техникын талаар 1972 оной СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреадуудта апрелиин 3-да Московско Кремлиин Свердловско зал соо дипломууд, хүндэлэлэй тэмдэгүүд барюулагдаhан байна. Эрдэм-техникын хүгжэлтэ дэбжэлтэдэ нилээд ехэ туhа нэмэри хэжэ, хубитаяа оруулжа, үндэр хайра шагналда хүртэhэн эрдэмтэдые, мэргэжэлтэдые, үйлэдбэриин үүсхэлшэдые СССР-эй Наукануудай академиин президент М. В. Келдыш үнэн зүрхэнhөө халуунаар амаршалба.

Москвадахи М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ гүрэнэй университедэй профессор, физико-математикын эрдэмэй доктор А. Ф. Тулинов түрүүтэй эрдэмтэдтэ лауреадай дипломууд, хүндын тэмдэгүүд барюулагдаа.

Академик И. П. Алимарин, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Ю. А. Золотов, химиин эрдэмэй доктор Е. А. Божевольнов ба бусад 1972 оной СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреадуудай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Лауреадууд болоhон академик Б. Н. Петров, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн - корреспондентнэр Н. А. Красильников, Е. П. Попов, А. М. Лётов, Г. С. Поспелов, геолого-минералогиин эрдэмэй доктор П. П. Тимофеев, хүдөө ажахын эрдэмэй доктор А. А. Роде ба онсо шухаг шэнжэлгэнүүдэй, научна монографинуудай авторнууд-эрдэмтэдые зал соо сугларагшад нэрьемэ халуун альга ташалгаар амаршалаа.

Медицинын эрдэмэй доктор В. А. Поляков, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Г. А. Николаев түрүүтэй шэнжэлэгшэд медицинын эрдэмдэ хубитаяа ехээр оруулба. Эдэнэртэ хүндэтэ шагналнууд барюулагдаа.

Ярославлиин мотоор бүтээлгын, түлишын заводуудай, мүн автомобилиин ба автомоторно эрдэм-шэнжэлэлгын түбэй институдай мэргэжэлтэд 1972 оной СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреадуудай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэд.

«ТУ-134» түхэлэй пассажирска самолёт, мүрэн ба далай дээгүүр тамарха судна бүтээгшэд, хүндэ машина бүтээлгын «Электросталь» заводой, Первоуральска, Новотрубна, Челябинска металлургическа заводуудай түлөөлэгшэд үндэр шагналда хүртэжэ, сугларагшадай зүгhөө халуунаар угтагдаа.

«Красное Сормово» заводой директор М. А. Юрьев, «Электросталь» заводой цехэй начальник П. К. Ловчиков, танкерай капитан А. А. Ильин, Ярославлиин мотоор бүтээдэг заводой заhабарилагша В. Е. Костерин, Златоустын металлургическа заводой лабораториин начальник Ю. В. Герасимов болон эрдэм-техникын хүгжэлтэдэ хубитаяа ехээр оруулhан, туhа хүргэhэн бусад мэргэжэлтэд, үйлэдбэриин үүсхэлшэд, эрдэмтэд шагнагдагшадай дунда бии.

Автомобильна промышленностиин министр А. М. Тарасов, СССР-эй Медицинын эрдэмэй академиин президент В. Д. Тимаков, СССР-эй эрдэм-техникын бүлгэмүүдэй бүхэсоюзна Советэй түрүүлэгшэ академик А. Ю. Ишлинский ба бусад лауреадуудые үнэн зүрхэнhөө амаршалба.

(ТАСС).

ҮДЭР БУХЭНӨӨ — ҮНДЭР УРГАСАДА

ЭЛДҮҮРИЛГЭ, ҮТЭГЖҮҮЛГЭ, ШАДАБАРИ

Кабанскын аймагай таряашад, механизаторнууд таряалангай ургаса жэлһээ жэлдэ дээшэлүүлнэ

Кабанскын аймагай механизаторнууд, хартаабхашад, луговодууд болон овощ ургуулагшадай зүблөөн һаяхан үнгэргэгдэжэ, эндэ сугларагшад нёдондо хэһэн ажалайнгаа дүнгүүдые согсолон хаража, байгша ондо газар таряалангай ургаса эрид дээшэлүүлхэ зорилго зүбшэн хэлсэһэн байна.

Энэ зүблөөнэй элидхэлһээ, мүн хабаадалсагшадай хэлэһэн үгэһөө үндэһэлэн, абаһан зорилгонууд болон түрүү арганууд, мүн ушардаг зарим дутагдалнууд тухайнь доро толилогдобо.

* * *

Үнгэрэгшэ жэлэи һүүл багаар түрэл Коммунис партиимнай Центральна Комитет ороноойнгоо хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандажа, 1973 ондо газар таряалангай ургасыень эрид дээшэлүүлжэ, орооһо таряа болон бусад продуктнуудые бүри ехээр абаха, бэлэдхэхын тула бүхэсоюзна социалис мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлкыень уряалаа бэлэй. Энэ хандалга-уряань Эхэ ороноймнай бүхы ажахынуудта түргөөр таража, олон түмэн таряашад, механизаторнуудай хүсэл зоригые элсүүлжэ шадаһан байна. Юуб гэхэдэ. эгээл энэ үеэр Кабанскын аймагай механизаторнууд, луговодууд, хартаабхашад болон овощ ургуулагшад арга боломжонуудаа хаража үзөөд, орон дотороо социалис мүрысөөнэй эхи табиһан Краснодарай хизаарай таряашадай үүсхэлые халуунаар дэмжэжэ, асари ехэ тэмсэлдэ хам оролсоһоноо мэдүүлээ бэлэй.

Нёдондо хабар, зунай үедэ хура бороогүй, ган гасуур байгаашье һаань, тус аймагай таряашад тарилгаяа һайнаар харууһалжа, саг соонь уһалжа, буртаг үбһыень дары усадхаһанай ашаар гектарай дунда зэргээр 15,6 центнер ороохо таряа суглуулжа, горитойхон амжалта түйлаһан гээшэ. Тиигэжэ аймагай ажахынууд гүрэндэ газар таряалангһаа абтадаг продуктнуудые тушааха түсэбөө саг болзортонь бэелүүлжэ, байгша оной ургасада хэрэглэгдэхэ үрэһэ хүрэнгээ хүсэд хаажа абаһан ба бүхыдөө 28 мянган гектар намарай паар хахалжа, 825 тонно минеральна үтэгжүүлгэ оруулһан байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ аймагай механизаторнууд ороохото ургамалнуудые тариха, харууһалха агротехническэ али бүхы заабаринуудые онсо наринаар сахижа, ажалдаа түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлдэг болонхой. Жэшээлбэл, Байгалай совхозой таряашад, механизаторнуудайнгаа ажалые шэнээр эмхидхэжэ, тарилга, хуряалгаяа түргэн саг соо үнгэргэһэнэй ашаар гектарай дунда зэргээр 17,1 центнер ороохо суглуулаа бэлэй. Харин Кабанскын совхозой хартаабхашад мүн лэ нимэрхүүгээр ажаллажа, гектар бүриһөө 119 центнер хартаабха малтаһан байна. Гадна эндэ газар таряалангай ургаса дээшэлүүлгэдэ горитойхон хубитаяа оруулһан дүршэл ехэтэй түрүү механизаторнууд яһала олон юм. Нэрлэбэл, олон жэлдэ таһалгаряагүй ажаллажа, харюусалгата хүдэлмэреэ жэншэдгүй һайнаар мэдэхэ болоһон трактористнууд К. Ануев, М. Шестаков, П. Пермяков, П. Пластинин, Е. Конев болон комбайнернууд Д. Барсуков, А. Приходько, Н. Никонов, А. Зорин ба луговод В. Мордовской, хартаабхашан К. Хлыстов, агроном Н. Нелюбин гэгшэд аймаг дотороо суурхаһан байха. Эдэ нүхэдэй, мүн бусад таряашад, механизаторнуудай эршэмтэйгээр ажаллаһанай ашаар гүрэндэ ороохо таряа тушааха түсэбөө сүм дүүргэһэн Кабанскын аймаг нёдондо РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар абаа бэлэй. Тиихэдэ аймаг, республика дотороо эрхимлэһэн Байгалай совхоз РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шанда хүртөө һэн. Гэхэтэй хамта таряа хуряалгын үедэ онсо шалгарһан бүлэг механизатор, комбайнернууд СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1972 оной декабриин 25-най Указаар Эхэ оронойнгоо дээдын хайра шагнал — орден, медальнуудаар шагнагдаһан байна.

Зүгөөр эдэ баримта. дүнгүүд юу элишэлнэб гэхэдэ, һүүлэй үедэ эндэхи совхозууд ороохо таряанай ургаса хараата дээшэлүүлнэ. Жэшээлбэл, үнгэрһэн 7-дохи, 8-дахи табан жэлэй туршада аймаг дотор ороохо таряа абалга аяар 46 процентээр, хартаабха хоёр дахин шахуу, тибһэтэ ургамал 9 дахин нэмэһэн байна. Тиихэдэ ошоошо 8-дахи табан жэлэй туршада жэлдээ ороохо таряанай ургаса гектарай 4 центнерээр дээшэлжэ, гектар бүриһөө дунда зэргээр 13,8 центнер ороохон хуряагдаа бэлэй. Гадна Байгалай совхозой ургуулжа абаһан таряае үнгэрһэн табан жэлэй дундадa зэргын дүнтэй сасуулхада, жэлдээ гектарай 4,5 центнерээр нэмэһэн байна. Мүн Оймороой совхоз гектарай 3,2 центнерээр дээшэлүүлээ.

Аймагай ажахынуудай түйлаһан дүнгүүдые бүхыдэнь согсолон харахада, **һүүлэй хоёр жэлэй туршада Кабанскын, Байгалай, «Шергинский» совхозууд жэлдээ гектарай 15 центнерһээ эхэ таряа хуряажа абаһан байна.**

Гэхэтэй хамта энэ түйлагдаһан амжалтануудайнь хажуугаар усадхагдаагүй дутагдалнууд үшөө бии байһаар. Жэшээлбэл, Оймороой совхоз нёдондо гектарай 13,7 центнер таряа хуряажа, аймагайнгаа дунда зэргын хэмжээндэ хүрөөгүй гэхэ гү, али үнгэрһэн хоёр жэлэй туршада ороохо таряанайнгаа ургасые бусад ажахынуудтал адляар дээшэлүүлжэ шадаагүй. Энэ совхозой бригадануудай дүнгүүдые согсолон зэргэсүүлхэдэ нилээд илгаатай.

Кабанскын совхозой Колесовско отделениин I—III бригадануудай гектар бүриһөө 17,2—21,6 центнер таряа хуряахадань, хүршэ II бригадань гектарай 10,7 центнер ороохо абаа бэлэй. Теэд энэ Колесовско отделениин бригадануудай таряалан дээрэ нэгэл шанартай үрэһэн таригдажа, хура бороошье адляар ороһон, юрэдөө али нэгэ бригадыень илгаһан ушар байхагүй. Тиин юундэшьеб ороохо таряанайнь ургаса хоёр ондоо байһан. Энээнэй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, тарилгынгаа газар һайнаар бэлдээгүй, намарайнгаа паар муугаар хахалжа, хабарай тарилгын урда тээ саг болзортонь газараа элдүүрилжэ үрдеэгүй байһандаа зунай ган гасуурта тарилгань ехээр гэмтээ бшуу. Хэнэйшье мэдэхээр, муугаар элдүүрилэгдэһэн газар дахин хахалхада шиигнойтонинь алдагдадаг гээшэ. Энэ ушарһаа дээрэ дурсагдагша зарим бригаданууд бусад ажахынуудай бригада, звенонуудһаа бага ургаса хуряаһан байна. Хоёрдохёор, агротехническэ заабаринуудые бүдүүлигээр хазагайруулһан ажахы. бригаданууд. урагшагүйдэнэ, ашаг олзоёо урдынхиһаа горитойхоноор хорооно. Жэшээлбэл, Оймороой совхозой олзо доходоод урзандa жэлэйхиһээ гурба дахин доошолһон байна.

> ☆ **Байгша ондо гектар бүриһөө 17,5 центнер ороохо таряа, 120 центнер хартаабха, 150 центнер овощ хуряажа, гектарай 13 центнер үбһэ, 20 центнер таримал ногоо сабшажа һүрилхэ.**
>
> ☆ **Шиидхэхы гурбадахи жэлдэ бүхыдөө 50 мянган тонно таряа, 132 мянган тонно хартаабха, 21700 тонно овощ суглуулжа абаха.**

ОВОЩ, ХАРТААБХА ЕХЭЭР УРГУУЛХА

Мүнөө үедэ ороохо таряа ехээр ургуулжа абахын хажуугаар, мүн овощ, хартаабха элбэгээр хуряажа, гүрэндэ тушаалгада ехэ анхарал хандуулагдана. Юуб гэхэдэ, городой болон эмшэлгын ба үхибүүдэй зургаанууд жэл бүри витамин элбэгтэй овощ, хартаабхаар хүсэд хангагданагүй. Тиимэһээ энэ аймагай хартаабхашад. овощ ургуулагшад ойрын жэлнүүдтэ хартаабхынгаа газар улам үргэдхэжэ, овощ ехээр таридаг болохо зэргэтэй.

Үнгэрһэн хоёр жэлэй туршада дурсагдагша аймагай ажахынууд овощ ургуулжа, гүрэндэ тушаахаар хараалагдаһан түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй. Тиин энэ дутагдалайнь гол шалтаг гэхэдэ, нэгэдэхеэр, совхозуудай огородой газар һүүлэй үедэ үргэдхэгдөөгүй, эзэн ёһоор ашаглагдаагүй байгаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Гадна тарилгынь газар бүлүүр станцяар гү, али һубаг, хаһаабаар уһа залажа ундалуулагдадаггүй байһан дээрэһээ зунай ган гасуурта дайрагдажа, бага ургаса абтадаг байба. Хоёрдохёор, огородшодой ажал оньһожоруулагдаагүй байһандаа заримдаа тарилгынь хүдэлмэри хододоо унжагайржа, таатай зохид хаһа сагынь алдагдана.

Гадна эндэхи овощ ургуулагшад полидо гаргажа һуулгаһан рассадаяа һүниндөө дээрэһээнь хушаха полиэтиленовэ пленкогүй юм. Тиимэһээ зунай эхеэр гэнтэ хүйтэржэ, хюруугүй унахада, һая набшаһалжа байһан үгэрсэ, помидоройнь тарилга хүлдэшэдэг байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Кабанскын совхозой хартаабхашад горитойхон амжалта түйладаг болонхой. Жэшээлбэл, **түрүү хартаабхашад К. Хлыстов, В. Суворов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг звенонууд даалгагдаһан газарайнгаа га бүриһөө 157—133 центнер хартаабха малтажа абаһан байна**. Тус звеногой гэшүүд хартаабхын баян ургаса ургуулхын тула хабар, зунай сагта тарилгаяа һайнаар харууһалжа, бог буртаг үбһыень дары усадхана гээшэ. Тиихэдэ тарилгаяа али бүхы агротехническэ заабариин ёһоор үнгэргэжэ, гектар бүридэ 60 тонно наг шэбхэ, 5,5 центнер минеральна үтэгжүүлгэ оруулаад, һайса уһалдаг заншалтай.

Гадна эндэ хартаабхашадай ажал комплексно аргаар оньһожоруулагдаһан хадаа тарилга, хуряалгань түргэн болзорто үнгэргэгдэнэ. Үнгэрһэн хоёр-гурбан жэлэй туршада Кабанскын совхозой хуряажа абаһан центнер хартаабхын өөрынь үнэ сэн 6 түхэригтэ хүргэгдэжэ, бүхыдөө 31 мянга 553 түхэригэй олзо оруулһан байна.

Байгша ондо Кабанскын совхозой түрүү хартаабхашан К. Хлыстовэй хүтэлбэрилдэг звено гектар бүриһөө 180 центнер хартаабха, Байгалай совхозой Татьяна Помазкинагай даадаг Тимлюйн бригадын овощ ургуулагшад гектарай 200 центнер овощ хуряахаар дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаа юм. Тиин мүнөө аймагай овощ ургуулагшад, хартаабхашад огородой эдеэ болон хартаабхын баян ургаса ургуулха дүүрэн арга боломжотой байһанаа нэгэн дуугаар элирхэйлээ һэн.

> ☆ **3 мянган тонно таряа, 6 мянган тонно хартаабха, 2 мянган тонно овощ гүрэндэ тушааха түсэбтэй.**
>
> ☆ **Хабарай тарилгын эхилтэр таряалан дээрэ 120 мянган тонно наг шэбхэ гаргажа тарааха.**
>
> ☆ **Хабарай эртын тарилгые саг болзортонь эхилээд, 10—12 үдэрэй туршада үнгэргэхэ.**
>
> *(Аймагай ажахынуудай механизаторнуудай уялгануудһаа).*

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүблөөнэй зал соо.

А. ИСТОМИНОЙ [фото]

ҮШӨӨ ДАХИН СЕВООБОРОТ ТУХАЙ

Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада аймагай ажахынуудта ороохо таряанайнь ургаса эрид дээшэлжэ, тарилгын газарай гектар бүриһөө 15—16 центнер тэжээлэй единицэ абтадаг болоо гэжэ дээрэ хэлэгдээ һэн. Теэд **энэ илалта гол түлэб севооборот шадамараар нэбтэрүүлжэ, сэбэр паараа горитойхоноор хороогоод, тарилгынгаа газар зүбөөр хубаарилһанай ашаар түйлагдаа** гэжэ сэхэ хэлэлтэй.

Эндэхи совхозууд 6—7 жэлэй саада тээ анха түрүүшынхеэ севооборот таряаландаа нэбтэрүүлжэ, «нюусыень» элирүүлһэн юм. Тиихэдээ нэн түрүүлэн сэбэр паар дээрээ горох болон олон жэлэй ногоо таридаг болоһон байна. Жэшээлбэл, **үнгэрһэн 10—12 жэлэй туршада эндэ горохойнь тарилга хоёр дахин шахуу, олон жэлэй ногоон 7 мянган гектараар үргэдхэгдэжэ,** севооборoдоо баримталхадань, мүн ниитынгээ адууһа малда үбһэ, тэжээл бэлдэхэдэшье һайн боложо үгөө.

Хэнэйшье мэдэхээр, горохой таригдаһан поли дээрээ хойто жэлынь шэнииисэ тарихада һайнаар ургадаг гээшэ. Тиимэһээ саашадаа тус аймагай ажахынууд энэ ургамалайнгаа тарилга улам үргэдхэхэ хараатай. **Нёдондо аймагай совхозууд ороохото ургамалнуудайнгаа тарилгые 1.100 гектараар үргэдхэжэ, горох, обёос болон ешмээн ехээр тариһан байна.** Харин «Шергинский» совхоз шэнииисынгээ тарилгые аяар 600 гектараар ехэ болгоһондоо бүхыдөө 15.185 тонно ороохо таряа суглуулаа һэн. Нигэжэ горох ехээр тарижа тарилгынгаа газар горитойхоноор үргэдхэжэ байбал, эндэхи ажахынууд ороохо таряанайнгаа ургаса эрид дээшэлүүлхэ байна.

Аймагай ажахынууд гансашье севооборот һайнаар хэрэглэхын түлөө горох ехээр тарина бэшэ, мүн адууһа малай тэжээлдэ белок элбэг болгохын түлөө ургуулдаг байба. **Мүнөө аймаг доторхи таряалангайнь 18,8 процентые горох эзэлнэ** гэхэ гү, али һүүлэй жэлнүүдтэ эндэхи ажахынууд горохой силос ехээр дарадаг болоо.

Горох тарихада алишье талаараа ашагтай байһыень һайн ойлгоһон «Шергинский» совхоз байгша ондо энэ ургамалайнгаа тарилгые 2 мянган гектараар үргэдхэхэнь. Харин тиихэдэ Кабанскын, Байгалай, Оймороой совхозууд энэ талаар бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэнэгүй.

Саашадаа хахалагдадаг газарай гектар бүхэнэй ашаг ехэтэй байхынь тула, мүн ороохо таряанай ургаса элбэгээр хуряажа абахын түлөө шэнэ газар ехээр элдүүрилжэ, тарилгаяа улам үргэдхэхэ гэлсэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): Байгалай совхозой комбайнер А. П. Зорин, тракторист Ю. Смольников, А. Н. Коренев гэгшэд.

ЭРХИМ СОРТЫН ҮРЭҺЭН, МИНЕРАЛЬНА ҮТЭГЖҮҮЛГЭ

Ороохо таряанай болон овощ, хартаабхын ургаса дээшэлүүлгэдэ эрхим сортын үрэһэн, минеральна үтэгжүүлгэ болон наг шэбхэ горитойхон нүлөө үзүүлдэг гээшэ. Теэд аймаг доторхи байдал дээрэһээ абажа харахада, үрэһэ хүрэнгээ хүсэд хаажа абаһаншье һаа, бүхыдэнь тарилгын шанарта хүргөөгүй байһаар. Һүүлэй мэдээгээр аймаг дотор бүхыдөө 23 мянган центнер нэгэдэхи-хоёрдохи классай үрэһэн бэлдэгдээ. Хэрбээ ажахынуудаар абажа харабал, «Шергинский» совхозто 16,5 мянган центнер, Байгалай совхоздо 4.600 центнер, Оймороой совхоздо 2 мянган центнер нимэ шанартай үрэһэн бэлдэгдээд байна. Харин Кабанскын совхоз I—II классай шанартай нэгэшье центнер үрэһэгүй байһаар. Тиихэдэ 68. 200 центнер үрэһэнэй ороохон томо жэжээрээ илгагдажа, энэ хүдэлмэринь мүнөө түлэг дундаа ябуулагдана.

Намартаа хаажа абаһан үрэһэ хүрэнгээ саг соонь сэбэрлэхэһээ гадна, һайн сортын өөрын үрэһэтэй байха гээшэ мүнөөдэрэй гол шухала зорилго болонхой. Кабанскын аймагта урдандаа үрэһэнэй эрхим сорт тариха тусгаар тарилгын газартай байһан юм. Теэд энэ тарилгань үргэдхэгдэнэгүй, эрхим сортын обёос, горохой тарилга улам хорожо байна.

Үнгэрһэн хоёр жэлдэ Кабанскын сорт туршалгын участогай мэргэжэлтэдэй нютагай эрхэ байдалда тааранги шэнииисын «Онохойская-4» сортые тарихада гектарай 30 центнер таряан абтаа һэн. Харин энэл сортын элитнэ классай үрэһөөр 100 гектарта тарилга хэһэн Байгалай совхозой Закалтукска бригада гектар бүриһөө 32 центнер шэнииисэ хуряагаа юм. Энэ яһала һайн дүн гээшэ. Зүгөөр ажахы бүхэн эрхим сортын үрэһэ тарижа, гектар бүриһөө эды шэнээн таряа суглуулха тушаа анхарнагүй гэхэ гү, али «Онохойская-4» сортын үрэһэ муугаар хэрэглэнэ гэжэ сэхэ хэлэлтэй. Хэрбээ нимэ һайн сортын шэнииисэ, обёос, ешмээн тарижа ургуулдаг байбал, гектар бүриһөө бүри ехэ ургаса хуряаха байгаа.

Мүнөө бэлдэгдээд байһан үрэһэ хүрэнгын дииилэнхи хубинь шиигнойто ехэтэй, ургаха хүсэ багатай гэжэ урид хэлэгдээ һэн. Теэд энэнь гол түлэб минеральна үтэгжүүлгэ зүбөөр хэрэглэжэ шадаагүй байһанай хойшолон гээшэ. Нэгэдэхеэр, шэнииисын тарилгын гектар бүридэ 60 килограмм азотно, 60 килограмм фосфорно, 40 килограмм калийна үтэгжүүлгэ оруулхада, ургасань 7 центнерээр нэмэдэг, хаһа саг таашье эдеэшэдэг юм. Тиин тус аймагай ажахынуудай зарим таряашад энэ хэмжүүрыень хазагайруулжа, минеральна үтэгжүүлгэ шадаал һаа энэ нормоһоо ехые оруулхаар хүсэдэг зантай. Тиигээд лэ минеральна үтэгжүүлгэ ехээр оруулагдаһан таряанииинь хаһа сагтаа эдеэшэжэ үрдингүй, намартаа эртын хюруудa сохюулна, хүсэд эдеэшэнгүй хуряагдана. Иигэжэ хаһа сагтаа хүсэд эдеэшээгүй ороохонииинь намартаа халажа, бурьтажа зобоодог байна.

Байгша ондо аймагай ажахынууд таряаландаа бүхыдөө 106 мянган тонно органическа үтэгжүүлгэ оруулха түсэбтэй. Тиин мүнөө эндэхи совхозуудай механизаторнууд 100 мян… нимэ үтэгжүүлгэ тари… гаргаад байнхай. Тэр… мянган тонно торф… ральна үтэгжүүлгэт… дожо тараагдаһан…

Мүнөө совхозууд 5.840 тонно ми… үтэгжүүлгэтэй. Эн… жүүлгэеэ гол түлэб… хиложо гаргаха юм.

Зүблөөндэ хабаа… минеральна үтэгж… дагалха тусхай скл… рэһээ асарагдаһан… гэеэ тэрэ доронь… абаха аргагүйдэн… Үнэхөөрөөшье, эндэ… нуудта үтэгжүүлгэ… гүй, миил хашаа соо… той хэбтэхэдээ саһа,… орожо, шанараа ал… на аммнагай уһа… бүришье тухашард… Юуб гэхэдэ, амм… хадагалха цистер… бүхэндэнь дуталда… энээндэнь аймагай… хозтехника» нэгэд… шье туһаламжа үзү… Хэрбээ таряалан… ральна үтэгжүүлгэ… саг соонь оруулаад… гектар бүриһөө… центнер таряа ху… һанаа зүблөөндэ… шад мэдүүлээ.

ШЭНЭ ГАЗАР, СААШАНХИ ЗОРИЛГО

Табан жэлэи түгэсэтэр үлэһэн гурбан жэлэй туршада тогтууритай баян ургаса хуряахын тула севооборот баримталха, һайн сортын үрэһэ хэрэглэхэ, минеральна үтэгжүүлгэ зүбөөр оруулха гэхэ мэтын хэмжээнүүдые бэелүүлхын хажуутаар шэнэ газар ехээр ашаглаха, газараа эзэн ёһоор элдүүрилхэ бологдоно.

Түсэбтэ табан жэлэй эсэс болохо 1975 ондо ашаглахаар 1,5—2 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэхээр хараалагдана. Мүнөө жэлдэ аймагай ажахынууд 820 гектар шэнэ газар хахалха түсэб табинхай.

Шэнэ газар ашаглахаар хараалагдаһан энэ ехэ хүдэлмэридэ аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй лугомелиоративна отрядууд, «Бурводстрой» трестын ПМК-гай хүдэлмэришэд горит… һаламжа үзүүлхэ… гэжэ шэнэ газар е… лажа, тарилгын… үргэдхэхэ зорил…

Зүблөөнэй һүү… гай бүхы механи… хандаһан хандалга… шагдажа, хабарай… машина, техникэ… гын мүрысөөнэ… согсологдобо. Энэ… гинский» совхоз… торoo эрхимлэжэ… гын Улаан тугта х… рин бригаданууд… мүрысөөндэ Ойм… зой II отделени… вай даадаг бригад… жа, нютагайнгаа… Социалис Ажалай… талья Ефимовна… дурасхаалта шанд…

Вл. ЖИГ…
манай тусх…

Уялга абаал һаа—дүүргэ

ТҮРГЭНӨӨР, ҺАЙН ШАНАРТАЙГААР

Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай коллектив жэлһээ жэл бүри ехэ барилга хэнэ. Хэрбээ үнгэрһэн жэлдэ 47 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байра бариха даабаритай һаа, энэ жэл 51 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байра барихаар шиидэнхэйбди.

Томо панелеэр гэр бариха хүдэлмэридэ элдэб мэргэжэлтэй олохон хүдэлмэришэд хабаададаг. Эдэ гэрнүүдые түргэнөөр, һайнаар, хямдаар барижа, ашаглалгада тушаахын тула барилгада хабаатай хүдэлмэришэд ажалдаа харюусалгатайгаар хандаха болоно бшуу.

Дотор талын хүдэлмэри хэдэг мэргэжэлтэдэй урда ехэ эрилтэ табигдадаг. Бидэнэр гэрэй ханануудые тэгшээр штукатурилха, гоё һайханаар шэрдэхэ ёһотойбди. Штукатурщигууд, шэрдэгшэд энэ харюусалгаяа һайн мэдэрдэг. Тиимэһээл ажалаа һайнаар бүтээхэ гэжэ эрмэлзэнэ.

Түрүү ажалай ульгэр жэшээ харуулжа ябадаг бэрхэ хүдэлмэришэд комбинадтамнай олон лаб даа. Штукатурщигуудай бригадир Г. И. Несковой дүй дүршэлые халан абаха гэжэ бидэнэр бултадаа оролдодог гээшэбди. Халаан бүриин даабари үлүүлэн дүүргэхэ, эрхим шанартайгаар ажалаа бүтээжэ, барилгын материал алмаха гэһэн гол зорилго урдаа табинабди. Манай хүдэлмэришэд энэ бүхы зорилгоёо бэелүүлжэ шадана гээд хэлэхэ байнаб.

Минии даадаг бригадада гушан дүрбэн хүн тоологдоно. Эдэнэр дүрбэн звено боложо хубаараад хүдэлнэ. Звенонууд хоорондоо мүрысэнэ. Энэ мүрысөөндэ эгээл эрхимүүдынь илажа гарадаг. Любовь Михайловна Белигэй даадаг звеногой штукатурщигууд түргэнөөр, һайн шанартайгаар ажалаа бүтээнэ. Звеногой гэшүүн Галина Ушакова халаан соогоо 14 дүрбэлжэн метр талмайн хана штукатурилха даабаряа 17—18 кубометртэ хүргэдэг байха юм. Анна Матюнина хана штукатурилхадаашье, сонхын рама, шала шэрдэхэдээшье бэрхэ юм. Алишье ажал тэгшэ һайнаар бүтээдэг. Л. М. Белых хүдэлмэришэ басагадайнгаа шадабари мэргэжэлыень һайн мэдэдэг. Тиимэһээл дүй дүршэлтэй мэргэжэлтэдтээ эгээл харюусалгатай ажал даалгажа үгэнэ. Эдэнэр ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шададаг дээрэһээ халаан бүриин даабари 20—25 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ.

Антонина Мироновна Николаевагай даадаг звеногойхид түрүүшүүлэй хойно орохогүй гэжэ яһала оролдоно. Эдэнэр ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг. А. М. Николаева олон жэл барилгада хүдэлжэ, дүршэл шадабаритай болоһон хүн. Тиимэһээл ажалай саг зүбөөр хэрэглэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Минута, секунда бүхэнииие зүбөөр хэрэглэдэг болоо. Тэрэнэй даадаг звеногой штукатурщигууд халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ.

Дүршэл шадабаритай, урагшаа эрмэлзэһэн хүдэлмэришэд үндэр бүтээсэ түйладаг гээшэ. Теэд дүршэл шадабаритайшье һаа, ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шадаагүй һаа, бииатай юумэн хэгдэхэгүй гэжэ бултанда мэдээжэ. Тиимэһээл бидэнэр ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ гол анхарал табинабди.

Манай бригадын штукатурщигууд үнгэрһэн жэл соо 310 айлай орохо байрын дотор талын хүдэлмэри хэһэн байна. 400 түхэригтэ барилгын материал арьбалагдаа. Байгша жэлдэ 330 айлай орохо байрын дотор талын хүдэлмэри хэжэ, урлан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын хоёр дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 600 түхэригэй арьбалалта хэхэ, 500 түхэригтэ барилгын материал арьбалха гэһэн социалис уялга абаа һэмди. Юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлдэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа, энэ бүхы хараа зорилгонуудаа бодото дээрэнь бэелүүлхын тула манай бригадын штукатур басагад яһала оролдожо байна.

Бидэнэр мүнөө Советскэ районой Борсоевой нэрэмжэтэ үйлсэдэ баригдаһан 80 бүлэ айлай орохо гэрэй дотор талын хүдэлмэри хэжэ байнабди. Мүнөө табадахи дабхарай таһагуудай шала шэрдэгдэжэ байна. Энэ гэр мартын 30-да ашаглалгада тушаагдахаар хараалагдана. Үшөө нэгэ 80 бүлэ айлай орохо гэрэй дотор талын хүдэлмэри хэжэ. Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойн һайндэрые ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтахаар шиидэнхэйбди. Бригадымнай хүдэлмэришэд социалис мүрысөөндэ бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байнхай. Бидэнэр мүнөө Мартин Александрович Лютцын даадаг штукатурщигуудай бригадатай мүрысэнэбди. Эдэнэр эрхим түрүү ажалаараа олоной дундаһаа шалгаржа, коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Нимэ ажалша бэрхэ хүдэлмэришэдтэй мүрысэн хүдэлхэдөө, бидэнэр… дэ һураха, бүри… рилга хэхэ ушартай… даа.

Байгша оной т… ёр һара соо манай… штукатурщигууд… хитэйгээр ажал… Март һара соо бүр… гаар хүдэлжэ… бүлэ айлай оро… рилга болзорһоонь… гэжэ, социалис… эрхимлэхэ гэһэн зор… табинабди.

Бидэнэр урдаа т… рилгоёо бодото… лүүлжэ, 1973 оно… болзорһоонь урд… байрын гэрнүүдые… һайнаар, хямдаар… рэгтэ хубитаяа… бди.

И. ЗИНЧ…
Улаан-Ү… барилгын… штукату…

РЕСПУБЛИКЫН ХОТО, ХҮДӨӨ БЭШЭГШЭДЭЙ СУГЛААН

УДХА ТҮГЭЛДЭРӨӨР, УРМА БАДАРУУЛМААР

...спубликын хүдэлмэри... хүдөө бэшэгшэдэй hая... болоhон суглаанда Улаан... хотоhоо. аймаг бүхэнhөө ...гдаа 300 гаран хүн суг... ...ан байна. «КПСС-эй ЦК... декабриин (1972 он) Пле... ...й шиидхэбэринүүд, ССР ...вай 50 жэлэй ой тухай ...иин Центральна Комите... Генеральна секретарь ...эр Л. И. Брежневэй элид... ба хото, хүдөө бэшэгшэ... ...зорилгонууд» гэhэн асуу... ...суглаанай үзэмжэдэ та... ...даhан байгаа. Тус асуу... ...ар «Правда Бурятии» ...тын редактор нүхэр ...тов И. К. элидхэл хэ... ...углараагшад ехэ анха... ...айгаар шагнаба.

...ССР Союзай байгуулаг... ...ар алдарта 50 жэлэй ойн ...эрэй болоhоор гурбан ...үнгэрбэ. Энэ хадаа ма... ...ороной олон ондоо үндэ... ...атанай агуухэ hайндэр ...о hэн. Энэ hайндэртэ ...улагдаhан нүхэр Л. И. ...невэй элидхэлые, ...СС-эй Центральна Коми... ...й декабриин (1972 он) ...умэн шиидхэбэринүү... ...ороноймнай олон түмэн ...зон ехэ hайшаалтай... ...утаhан байна, — гэжэ ...дэлшэ үгөө эхилбэ. — ...й ороной ажалшан арад ...дахи табан жэлэй шиид... ...гурбадахи оной түсэб... ...абаринуудые бэелүүлжэ ...ээ. Арадай ажахын бүхы ...ринуудай хүдэлмэрилэг... ...н урда энэ жэлдэ айхаб... ...хэ, тон шухала удха ша... ...й зорилгонууд табиг... ...ай. Энэ жэлэй дааба... ...удай хэр зэргээр бэе... ...гдэhэнhээ табан жэлэй ...ой дүүргэлтэ гол түлэб ...дахa байна.

...уряадай республикын ...мышленностиин, барил... транспортын, хүдөө ...ын, бусад hалбаринуу... хүдэлмэрилэгшэд энэ жэ... түсэбые болзорhоонь ...дүүргэхын түлөө дэл... ...бүхэсоюзна социалис ...сөөндэ эдэбхитэйгээр ...ood. габшагай hайнаар ...лажа байна. Социалис ...сөөнэй эршэ улам үр... ...бүри хүсэтэйгөөр ...рнэ.

...дприяти болон совхо... ...й хүдэлмэришэн анги, ...ангуд абаhан уялгаяа ...татай дүүргэхын тү... бүхы хүсэ шадалаа эл... хүдэлнэ. Ажалай ...бүтээсэ туйлажа, ...жэшээ харуулдаг хү... ...коллектив бүхэндэ оло... Тэдэнэй ажалай ...уран hайханаар, уд... ...гэлдэрөөр зураглан бэ... ...газетэнүүдтэ толилхо, ...болон телевиденеэр ...алха хэрэг журналист... ...й, хүдэлмэришэн ба ...бэшэгшэдэй нангин зо... ...болоно.

...спубликын арад зон Бу... ...й Автономито Совет ...алис Республикын бай... ...даhаар 50 жэлэй ойн ...рэтэ бэлдэжэ байна. Энэ ...э hайндэртэ бэлдэл... ...ана, ямараар ябажа ...тухай хүдэлмэришэн ...дөө бэшэгшэд саг үр... ...бэшэжэ байха үүргэ... ...од элидхэлшэ түгэсхэл... ...онсолон тэмдэглэбэ.

...аанай үзэмжэдэ табиг... ...асуудалые зүбшэн хэл... ...э хамтадаа 14 хүн ха... ...ан байна. Манай газе... ...эдэбхитэй хүдөө бэшэг... ...нэгэн, Социалис Ажа... Герой **Ц. Н. Номтоев** ...hаа түрүүлэн үгэ хэ... ...ууроа нигэжэ тэмдэг...

...Октябриин революциин ...тээ республика дотор... най нэгэшье газетэ, журнал хэблэгдэдэггүй hэн. Мүнөө республиканска 3 газетэ, «Байгал» журнал, «Агитаторай блокнот» хоёр хэлэн дээрэ олон мянган хэhэгээр хэблэгдэн гарана. Тиихэдээ аймаг бүхэндэ газетэ гаража байдаг. Газетэ ба журналнууд он жэлэй үнгэрхэ тума бүри олон хэhэгээр гарадаг болоно. Газетэнүүдэй штатна бэшэ эдэбхитэд баhал олошорно. Һүүлэй жэлнүүдтэ газетэнүүдтэ бэшэгдэhэн материалнуудай удха hайжаржа, олоной магтаалда хүртэнэ.

«Буряад үнэн» газетэ hайнаар бэлдэгдэhэн тусхай хуудаhануудые олоор гаргана. Илангаяа «Хонхо», «Эрдэм бэлиг — эрхим баялиг» гэhэн хуудаhануудай материалнуудые хүдөөгэй ажалшад, hургуулиин hурагшад ехэтэ hонирхон уншана.

Гэхэтэй хамта газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд хүдөө нютагуудаар үшөөл үсөөн ябана, тэндэхи бодото байдал тоб байса мэдэнэгүй. Тиимэhээ малшад, механизаторнуудай ажал хэрэг, түрүүшүүлэй дүй дүршэл гүйсэд hайнаар бэшэгдэнэгүй. Архидалга ба алкоголизмтай тэмсэхэ, дутагдалнуудые элирхэйлэн шүүмжэлхэ хэрэг баhал дутуугаар табигданхай. Эдэ асуудалнуудаар хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэд ехэ юумэ хэхэ үүргэтэй.

—Загарайн аймагай «Вперёд» газетын редакци хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдтэйгээ нягта холбоотой болонхой. Коллектив бүхэндэ эдэбхитэдэй пост байгуулагдаhан юм. Жэл бүри уншагшадайнь тоо олошорно, — гэжэ Онохойн транспортна участогай мастер **А. С. Вставский** тэмдэглэбэ. — Хори гаран жэл соо аймагай, «Правда Бурятии» газетэнүүдтэ бэшэдэгби. Энэ хэрэгые хоёрдохи мэргэжэлни гэжэ тоологшоб. Тойроод ажалша бэрхэ хүнүүдэй байхада, тэдэнэр тухай бэшэнгүй байхын аргагүйл. Ямар нэгэн дутагдалтай баhа эбсэжэ болохогүй бшуу. Архиншадые тэсэжэ огто болохогүй. Энэ жэлдэ республикын газетэнүүд социалис мүрысөөнэй эмхидхэл, тэрэнние хүтэлбэрилгэ тухай тодо hайнаар, бүри ойлгосотойгоор бэшэжэ байха бээз гээд найдаабди. Энэ асуудалаар хото, хүдөө бэшэгшэд редакцинуудта тон ехэ туhа хүргэжэ болохо.

Баргажанай аймагай Улан нютагта ажаhуугша, манай газетын үнинэй эдэбхитэн **Г. Б. Бадмаев** трибунада гараба. Газетэ хадаа олон түмэнние эмхидхэгшэ туйлай ехэ хүсэн болоно. Парти болон правительствын шухала шиидхэбэринүүдые. хараа шугамые олондо тайлбарилан ойлгуулха, бэелүүлхэ талаар газетэ, радио ба телевидени тон ехэ үүргэ дүүргэнэ гэжэ тэрэ тэмдэглэлээ.

«Баргажанай үнэн» газетэ республикын эгээл түрүүшын газетэнүүдэй нэгэн болоно. Тэрэ хадаа хүдэлмэришэд ба колхознигуудые эмхидхэхэ, түрүү дүй дүршэл согсолхо талаар ехэхэн юумэ хэжэ байдаг юм. Гэбэшье энэ газетын редакциин хүдэлмэри нилээд дутагдалтай гэжэ hанагдана. Эдэбхитэдэй эльгээhэн бэшэгүүд хожомдожо толилогдоно. Ажалай түрүүшүүл тухай найруулга муутайгаар, үсөөн бэшэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Уланай колхозой hаалишад байгша оной түрүүшын квартал соо гүрэндэ hү худалдаха түсэбөө мартын 20-до дүүргэhэн байгаа. Теэд энээн тушаа аймагай газетэдэ мүнөө болотор бэшэгдээгүй байха юм.

Аймаг дотор газетын эдэбхитэд нилээд олон юм. Теэд хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй аймагай суглаан хэдэн жэл соо зарлагдаагүй. Тиимэ суглаа hаядаа зарлажа, эдэбхитэдэй ээлжээтэ зорилгонууд тухай тодорхойгоор хөөрэлдэхэ саг ерээ гэжэ hанагдана.

Редакцинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй өөhэдынгөө туhалагшад — хото, хүдөө бэшэгшэдтэй саг үргэлжэ уулзажа, тэдэнэртээ зүбшөөл, заабари үгэжэ, уншагшадтай уулзалга, конференци үнгэргэжэ байбалнь, ехэ hайн байха hэн. Тиигэбэл холбоо барисаамнай улам бэхижэжэ, ажалнай урагшатай ябаха hэн ха.

— Манай цехэй «Металлист» гэжэ ханын газетэ хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй болоhоор үнинэй юм, — гэжэ Улаан-Үдын ажалай Улаан Тугай орденто авиационно заводой цехэй ханын газетын редактор **В. А. Бразис** тэмдэглэбэ. — Газетэмнай hарадаа хоёр дахин гаража байдаг. Үйлэдбэриин асуудалаар, социалис мүрысөөнэй ябаса тухай гол түлэб бэшэнэбди. Дутуу дунданууд тушаа баhал бэшэдэгбди. Хүдэлмэришэд газетын гарахые хүлеэжэ байдаг болонхой. Ханын газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд мэргэжэл багатай байдаг. Тиимэhээ тэдэнэртэ саг үргэлжын туhаламжа хэрэгтэй болоно. Тиимэ туhа «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдhээ хүлеэнэбди.

Мухар-Шэбэрэй аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо **Г. М. Клочихин** суглаан дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа нигэжэ тэмдэглэбэ:

— Һүүлэй үедэ Соведүүдэй хүдэлмэри нарижуулан hайжаруулха талаар шухала шиидхэбэринүүд абтаhан байна. Манай аймагай сельсэ, сомоной Соведүүдэй гүйсэдкомууд аймагай газетын редакциин коллективтэй яhала hайн холбоо барисаатай болонхой. Һүүлэй 1,5 жэл соо аймагай газетын хуудаhануудта нютагай Соведүүдэй хүдэлмэри тушаа 100 гаран материал толилогдоо.

Тэдэ материалнуудые шэнжэлэн хаража үзэхэдэ, зариманиинь удхаараа hулашаг, ёhотой байдал тодо бэшээр харуулна гэжэ элирүүлэгдээ. Һүүлээрнь энэ асуудал КПСС-эй райкомой бюрогой заседани дээрэ харагдаа hэн. Тиигээд штатна бэшэ Совет таhаг редакцида эмхидхэгдэжэ, нютагай Соведүүдэй хүдэлмэри тушаа хоёр hарадаа нэгэ тусхай хуудаhа газетэдэ гаргажа байха гэжэ шиидхэгдээ. Никольско сельсоведэй, тэрэнэй гүйсэдхэхэ комитедэй ажал тухай тиимэ хуудаhан гаргагдаа. Мүн Хушуун-Үзүүрэй сомсоведтэ нэгэ хуудаhан зорюулагдаhан байна.

Гэхэтэй хамта республиканска газетэнүүд нютагай Соведүүдэй дүй дүршэл тушаа үшөөл үсөөн бэшэнэ. Соведэй ажалай дүй дүршэл тухай, саг үргэлжын комиссинуудай, депутадуудай бүлэгэй ажал тушаа, депутадуудай дүрим (статус) тухай тодорхой hайнаар бэшэдэг hаа, ехэ туhатай байха hэн гэжэ нүхэр Клочихин үгынгөө түгэсхэлдэ тэмдэглэбэ.

— Редакцинуудай, арадай хиналтын, эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд хоорондоо яhала hайн холбоо барисаатай болонхой. Хирэ-хирэ болоод лэ хамтадаа шалгалта үнгэргэнэбди. Энэнь ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ ехэ туhатай байдаг. Республиканска, аймагай газетэнүүд арадай хинагшадай ажалда зорюулагдаhан тусхай хуудаhануудые гаргажа байдаг заншалтай, — гэжэ республикын арадай хиналтын комитедэй инспектор **П. А. Григорьев** тэмдэглэбэ.

Республикын хото, хүдөө бэшэгшэдэй суглаан дээрэ СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай научна хүдэлмэрилэгшэ **М. А. Шаргаев**, Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой хүдэлмэришэн **М. И. Резепова**, республикын телевидени ба радио-дамжуулгын комитедэй хүдэлмэрилэгшэ **И. В. Балкова**, Буряадай барилгын управлениин 7-дохи СМУ-гай мастер **М. Т. Болонев**, «Буряадай залуушуул» газетын редакторай орлогшо **Д. Г. Санжиев**, «Бэшүүрэй тарлашан» газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэ **Д. У. Очиров** болон бусад үгэ хэлээ.

КПСС-эй Буряадай обкомой пропаганда ба агитациин таhагые даагша нүхэр **Гаськов М. М.** суглаанда хабаадалсажа, хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдэй зорилгонууд тухай дэлгэрэнгы үгэ хэлэhэн байна.

Суглаанай түгэсхэлдэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, КПСС-эй обкомой, республиканска газетэнүүдэй редакцинуудай, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй телевидени ба радио-дамжуулгын комитедэй Хүндэлэлэй грамотанууд олон тоото эдэбхитэдтэ барюулагдаба.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: суглаанда хабаадагшад забhарлалгын үедэ. Суглаанда хабаадалсаhан эдэбхитэй хүдөө бэшэгшэд (зүүн гарhаа) Б. Ьирбаев, (Түнхэн), С. Тапхаев (Түнхэн), Д. Дугаров (Аха).

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

МОРДОВСКО АССР. Нитын байрануудые ба айлай гэрнүүдые гэрэлтүүлхэ элдэб түхэлэй, сахаригтуулhан люминесцентнэ лампануудые научно-шэнжэлэлгын институт зохёобо. Саранскын «Светотехника» нэгэдэлэй предприятинуудта энэ лампанууд олоор гаргагдажа эхилэнхэй. Зураг дээрэ: научно-шэнжэлэлгын институдай лаборатори соо. Инженер Ирина Карчаева туршалгын хүдэлмэри ябуулжа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

РОССИН АВТОНОМИТО РЕСПУБЛИКАНУУДТА

МАСТЕР АЗИЗОВАЙ ҺУРГУУЛИ

МАХАЧКАЛА. Дагестанай солото нефтьшэн, Ленинэй ба Октябриин Революциин орденуудтай Магомед Азизовай үрэмдэлгын бригада скважинануудые малтахадаа, сүүдхэ соо табан час шахуу саг алмана. Энэ коллектив мүнөө 1974 оной апрелиин түсэбөөр ажаллажа байнхай. Үрэмдэгшэд технологиёо ходо нарижуулан hайжаруулна. Тииhэнэй үндэhөөр ехэ алмалта хэгдэнэ. Үдэр бүхэнние хүсэд дүүрэнээр хэрэглэхын тула вахтануудые hэлгэхэдээ хүдэлмэреэ зогсооногүй. Энэ хэрэгтэ нэгэшье минута үлүү гаргашалагдахаяа болёо. Гол ба хамhабариин хүдэлмэри нэгэн доро бүтээхэдэ багэ бэшэ саг сүлөөржэ: соргонуудые доошонь буулгаха ба үргэхэ үеэр хүдэлмэришэд насосуудые заhабарилдаг. Үрэмдэлгын эхилхэ үеэр лэ буулгалта-үргэлгын механизмуудые шалгахада, скважинануудые угааха шэнгэн зүйлнүүдые бэлдэхэдэ эгээн таарамжатай байдаг юм. Үрэмдэдэг түхеэрэлгэнүүдтэ даб дээрэхи заhабари угаалгын үедэ хэгдэдэг байна. Бригадын бүхы шахуу гэшүүд үрэмдэгшэд, тэдэнэй туhалагшад, дизелистнүүд бусад дүтэрхы мэргэжэлнүүдые шудалhан дээрэhээ ямаршье участогта ажаллажа шадаха болонхой.

Алмагдаhан минутануудhаа үдэр ба hаранууд бүридэнэ. Русский хутор гэжэ талмай дээрэхи 85 номерой скважинние. М. Азизовай бригада болзорhоо 77 сүүдхээр урид ашаглалгада оруулаа. Хоёр hара үлүүтэй саг соо 3500 метр гүнзэгыдэ хүрэжэ, 80 мянга гаран түхэриг алмаба. Нефть ςоробхилон гаргажа, коллективэй габшагай ажалай ашые харюулаа.

Үрэмдэлгэ хэдэг Южносухокуска управлениин эрхим бригадын дэргэдэ түрүү дүй дүршэлэй hургуули нээгдэнхэй. Тэрэнние дүүргэhэн олон хүн М. Азизовай бригадын онол аргануудые шудалжа гараhан байна. Хэрбээ урда тээнь энэл бригада гансаа ран жэлэй туршада 10 мянган метр скважина малтадаг байгаа hаань, харин эндэ стажировко гараhан Айболат Халитовай бригада үнгэрэгшэ жэлдэ мүн лэ тиимэ үрэ дүн туйлаа. Иимэ hургуули «дүүргэгшэдэй» нэгэн — Гаджи Далгатовай бригада скважина малталгаяа түсэбөөр хараалагдаhанhаа хоёр хахад дахин түргэдхөө, 220 мянган түхэриг алмаа. Түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлhэнэй ашаар Южносухокумска управлениин коллектив Дагестанай үрэмдэгшэдэй социалис мүрысөөндэ илажа гараба.

М. АМАЕВ,
ТАСС-ай корр.

ХАДАЛИГ ГАЗАРТА БИИ БОЛГОГДОhОН ҮРЭhЭН

ОРДЖОНИКИДЗЕ. Хойто Осетиин селекционернүүд «Осетинский-5» гэжэ ургаса ехэтэй кукурузын шэнэ гибрид бии болгоод, үрэhэнэй ажахынуудта үгөө. Шэнэ гибридэй ургаса суута ВИР-267 гэдэг сортhоо 4—10 центнерээр ехэ ороохо үгэдэг. «Осетинский-5» гээшын гектар бүриhөө 50—60 центнер ургаса абтаа. Тэрээнhээ гадна, тоохото головняhаа айдаггүй, эрхим агротехникын ба уhалалгын ашые hайнаар харюулдаг. Һайса утэгжүүлэгдэhэн, уhалагдадаг газарга таригдаhан шэнэ гибрид гектар бүриин 85 центнер хүрэтэр кукурузын ороохо үгөө, мүн иимэ участогуудhаа силос дараха 359 центнер эшэ набша дунда зэргээр абтаа. Мүнөө хабар шэнэ гибрид Осетиин үрэhэнэй ажахынуудта таригдаха. Энэнь Ардонско ба Пригородна районуудай ажахынуудта эрхим hайн газарта ехээр таригдаха юм. Кабардино-Балкариин, Чечено-Ингушай, Дагестанай хадалиг газарай, хада шадарай полинууд дээрэ «Осетинский-5» гэжэ кукурузые саашадаа бүри ехээр тариха гэжэ шиидхэгдэнхэй.

Осетиин селекционернүүд намарай ба овощной шэнэ сортын ургамалнуудые бии болгоно. «Терская» гэжэ түргэнөөр эдеэшэдэг сорт намарай бии болгогдоо, энэнь ургасын талаар «безостая 1» гэдэг суута сортhоо дутуутүй юм.

«Сеянец-30-50» гэжэ шэнэ сортын хартаабха түргэнөөр сууда гараа. Үнгэрэгшэ жэлдэ ехэ ган гасуур байгаашье hаань, «сеянецэй» гектар бүриhөө 20 хүрэтэр тонно хартаабха абтаа. Иимэ хартаабха амтанайнгаа талаар онсо шалгаранхай.

Т. ЕФИМЦОВ,
ТАСС-ай корр.

КАМА ИЖЕВСК ХУДАР УРДАНА

ИЖЕВСК. Кама Ижевск хоёрой хоорондо уhа урдахуулха булад хоёр сорго Воткинско водохранилищи республикын ниислэлтэй холбобо. Эндэхи барилгашад 54 километр зайда 1200 миллиметр диаметртэй соргонуудые табижа дүүргээд. Ижевск шадар бүлүүртэ станциин байшангай түхеэрэлгэнүүдыень хабсархын тула тушааба. Городой хүн зон хоёр зуу гаран жэлэй урда тээ зорюута тогтоогдоhон нуурhаа ууха уhаяа олон жэлдэ гол түлэб абадаг байгаа. Эндэхи уhан мүн лэ нютагай предприятинуудта дамжуулагдадаг юм. 500 мянга шахуу хүн зонтой, улам ургажа байгаа промышленна центрэй хэрэглэмжые мүноө гансахан нуур хангажа шадахаяа болёо.

Камын уhан республикын индустриальна центрэй уhанай балансые удхагүй хүсэлдүүлхэ.

— Кама Ижевск хоёрой хоорондо уhа дамжуулха сорго угаа шухаг түхеэрэлгэ болоно. Уhа бүлүүрдэн дамжуулха нэгэшье подстанци бүхы трасса дээрэ байхагүй. Хүсэтэ насосууд водохранилищиhаа городтохи хубаарилгын подстанци хүрэтэр уhые бүлүүрдэхэ юм, — гээд барилгын ахамад инженер И. Н. Сорокин хөөрэнэ.

Бүхы зайда hайн хэлхээ холбоон, дохёо үгэхэ оньhон түхеэрэлгэнүүд бии байха. Уhа абадаг ба сэбэрлэдэг түхеэрэлгэнүүдые залан хүдэлгэхэ автомадууд ба телемеханикын оньhонуудые хэрэглэхэ гэжэ шиидхэгдээ. Водоводой ашаглалгада оруулагдахадань, сүүдхэ бүри 240 мянга гаран кубометр камска уhа Ижевск абадаг болохо. Тиихэдээ городые уhаар хангаха асуудал бүрин шиидхэхэ арга олгохо юм.

Ю. КЕДРОВ.
ТАСС-ай корр.

«ЖИГУЛИ» АВТОМОБИЛЬНУУДАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАЛГА

ГРОЗНЫЙ. «Жигули» автомобильнуудай хэрэглэмжые хангаха Грозненско бааза удахагүй Волжско томо автозаводой туhалбариин цехынь болохо. Тиихэдэ ямаршье запасной частьнуудые абажа, эгээн орёо заhабари хэжэ, шадахаар дүршэлтэй мэргэжэлтэдhээ зүбшэл заабари абахаар мүнөө сагай томо предприяти болохо. Энэ шэнэ бааза бүхы Хойто Кавказые, гоё hайхан хадалиг газартай хизаарта өөhэдын автомобильнуудаар аяншалагшадай хэрэглэмжэ хангаха гэжэ шиидхэгдээ.

Хабсаргагшад гол корпусыень бодхоожо эхилээ. Тэндэ «Жигули» автомобильнуудые заhабарилха цехүүд, предприятиин захиргаан байха юм. Гол замhаа Грозный хүрэтэр үргэн автострада баригдажа дүүргэгдээ. Бүри мүнөө жэлдэ байшангай торхо бодхоохын, технологическа түхеэрэлгэнүүдые хабсаржа эхилхын тула габшагайшалга гаргажа байна.

Эдэ суута машинануудые хүн зондо худалдаха салон-магазин «Жигулин» фирменнэ баазада нээхэ гэжэ шиидхэгдээ. Эндэ харуулалгын зал, автозаправка хэхэ станци баригдаха.

Г. НАСОНОВ,
ТАСС-ай корр.

Хойто Осетиин АССР-эй Ардонско районой Кадгарон тосхоной ажалшад үдэшэ бүри соёлойнгоо байшанда сугларжа, аятайханаар амарна, нютагайнгаа уран hайханай бүлгэмэй артистнуудай концерт харахаяа ерэдэг юм. Эндэ колхозой пенсионернүүдэй ансамбль илангаяа амжалтатай. Энэ ансамблие нютагай үндэр наhатан — 87 наhатай Ераш Абоев, 98 наhатай Афако Сокаев гэгшэд ударидадаг. Ансамбль хоёр жэлэй урда тээ бии болгогдоhон. Тэрэнэй репертуарта арадай дуунууд ба хатар оролсодог. Ростов хотодо болоhон уран hайханай бүлгэмүүдэй зональна харалгада ансамбль үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө. Зураг дээрэ: Хойто Осетиин АССР-эй Ардонско районой Кадгарон тосхоной колхозой пенсионернүүдэй ансамбль.

АПН-эй фото.

Казаньhаа ерэhэн бэшэг

ЭЛДЭБ АЯЛГЫН ЗЭДЭЛЭЭН

...мартын нэгэнhээ хорин ...болотор Казань хотодо ...композиторнуудай, хүгжэм шэнжэлэгшэдэй научна ...зохёохы конференци ... Тэрэ конференцидэ ...о шадарай, ...алай, Сибириин автономито республикануудай ...хүгжэмэй зуугаад ажал ябуулдаг ...шад хабаадаа. Мүн баhа ...ква, Ростов-на-Дону хотонуудай, Венгриин, Монгол... Солонгосой хүгжэмшэд ...конференцидэ ерээ.

...ССР-эй тогтоhоор 50 ...жэлэй ойдо зорюулагдаhан ...конференци РСФСР-... композиторнуудай холбоонуудэл зүблөөн гэжэ ...хэдэ болохо.

...Конференци дээрэ пентатоникын гуримаар хүгжэм ...зохёолдог композиторнуудай ...элдэб онол арга, тэдэнние хүгжөөлгын зам ...асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ, hайн-hайн онол аргаяа ...абалсаха тухай ехэ ...дэлдөөн болоо юм. Консерваториин актова зал соо ...симфоническа хүгжэм гүй...хэгдэhэн, hүр жабхаланта ...байдалда зүблөөн нээгдээ. Аха дүү арадай хүгжэмэй ехэ хүгжэлтые гэршэлэн харуулhан удха түгэлдэр симфоническа программын зүйлнүүдые шагнагшад ехэ hонирхоо.

Буряадай мэдээжэ композитор Б. Ямпиловай «Һайндэрэй аялганууд» гэhэн увертюра ехээр hонирхогдоо. Тэрэнэй hүр жабхаланта hайхан аялга нугалбарие шагнагшад зохидшоогоо.

Башкир композитор З. Исмагиловай «Шаура» гэжэ оперыhоо ари дуэт хоёр концертдэ зэдэлээ. Тэдэнь башкир арадай аялгын маягтай. Мариин АССР-эй А. Лунков гэжэ композиторай оркестртэй хамта кларнет дээрэ наадахаар найруулhан концерт түрэл арадайнгаа аялгаhаа үндэhэтэй, тон hонирхолтой зохёол.

Татарай АССР-тэ мэргэжэлтэ хүгжэмэй урган hалбарhые юун гэршэлнэб гэхэдэ, тэндэхи композиторнууд симфони олоор бэшэжэ, амжалта туйладаг болонхой. Жэшээнь, А. Монасыповай «Джалил» гэжэ симфониин маягаар найруулhан поэмые шагнахадаа, хүнэй мэдэрэлые дууhыень ээлжэ шададаг, гүнзэгы удхатай зохёол гэжэ ойлгохош. Тиихэдэ түрэл арадайнгаа уг заншалые тобойтор харуулжа шадаhан «Сабантуй» гэжэ Н. Жигановай хоёрдохи симфони угаа hайхан.

Чуваш композитор Ф. Васильевай зохёоhон «Сарпиге» гэжэ баледhээ абтаhан сюитэ Казань хотодо түрүүшынхеэ зэдэлбэ.

Чувашай АССР-эй габьяата артист А. Любимов, Башкирай АССР-эй габьяата артистнар С. Галимова, Н. Авдеев болон бусад нүхэд концертдэ хабаадаа.

Удаань камерна болон хоорой хүгжэмэй концертнүүд болоо. Оперонуудhаа, баледүүдhээ абтаhан хэhэгүүд гүйсэдхэгдөө.

РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй гүрэнэй шангуудай лауреат, РСФСР-эй композиторнуудай холбооной секретарьнарай нэгэн Б. Б. Ямпиловай бэлигтэ хүгжэмтэй ушарhамнай ехэ hонин байгаа. Бау Базарович Ямпилов түрэл арадтаа, тэрэнэй дуу аялгада, үльгэр домогто дуратай хүн гэжэ бидэ ойлгообди. «Арюун гоохон Ангар дүүхэй» гэжэ баледэйнь хүгжэм, «Нюдөө харалга» оперойнь гол герой Намжилай сэдьхэл бодолые урбуулан харуулжа шадаhаниинь эдэ бүгэдые гэршэлнэ.

Конференциин пленарна зүблөөн дээрэ пентатоникын хүгжэлтэ тухай арбан табан элидхэл шагнагдажа, манай ороной арадуудай хүгжэмэй соёл болбосоролой холбооной. бэе бэедээ нүлөөлэлгын асуудаэ зүбшэн хэлсэгдээ. СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат, профессор, Татарай АССР-эй Композиторнуудай холбооной түрүүлэгшэ Н. Г. Жиганов «Волго шадарай, Ураалай, Сибириин автономито республикануудай мүнөө үеын хүгжэм тухай» гэhэн элидхэл хэжэ, олоной анхарал татаба. Тиихэдэ Монголой Арадай Республикын Композиторнуудай холбооной секретарь Цэрэндорж, башкир композиторнууд Х. Ахметов, Г. Ахметова, Чувашай АССР-эй Композиторнуудай холбооной түрүүлэгшэ Ф. Лукин, РСФСР-эй Композиторнуудай холбооной секретарь, профессор А. Леман, Б. Ямпилов, чуваш композитор Т. Эррэ, Венгриин Арадай Республикын фольклорист А. Викар, Будапештын университедэй профессор Г. Берецки гэгшэдэй элидхэлнүүд баhал hонирхогдожо, анхаралтайгаар шагнагдаhан байха юм.

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, тус конференци Казань хотын соёл болбосоролой ажабайдалда дэмбэрэлтэ hайхан үйлэ хэрэг боложо үгэбэ. Юундэб гэхэдэ, аха дүү арадуудай hайхан аялга хүгжэм манай ниислэл хотын хүн зоной сэдьхэл зүрхые тэдхээ, баясуулаа бшуу.

Ф. ИСЛАМОВ,
Национальна hургуулинуудай научно-шэнжэлгын институдай филиалай хүдэлмэрилэгшэ.

Грековэй нэрэмжэтэ студиин уран зурааша Е. Данилевский В. Сибирский гэгшэд «Измаил хэрэмые штурмдалга» гэһэн диорама бүтээжэ байнхай. Эндэ Турциин диилдэшэгүй гэжэ тоолоогдодог хэрэмые Суворовой баатарнуудай эзэлжэ байһан үе харуулагдана. 1973 оной май һарада энэ диорама Измаил городто табигдаха юм.

Эндэ ерэгшэд 7х20 метрэй хэмжээнэй зураг хараха байна. Эндэ байлдаанда хабаадалсаһан 300-гаад хүнүүд тэрэ тоодо А. В. Суворов харуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уран зурааша Е. Данилевский В. Сибирский гэгшэд диорамынгаа дэргэдэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ГИПЕРТОНИ ЭМШЭЛХЭ ШЭНЭ АРГА

Москвагай хирургнуудай дурадхаһан шэнэ арга хэрэглэһэнэй үндэһөөр бөөрэ худар шуһа дамжуулдаг һудалнуудай нэгэнэй муудаһанһаа уламжалан, тон аюултай янзын гипертони эмшэлдэг болонхой.

Хүшэр үбшэндэ дайрагдаһан, 27 наһатай Рая К. гэгшые Москвагай клиникын, туршалгын институтда асарба. Һүүлэй хэдэн һарын туршада соо тэрэнэй гол һудалдахи шуһанай дараса 260/140-һөө доошо буухаяа болишоһон байгаа. Тэрээнһээ шалтагаалан хүдэлмэрилжэ шадахаяа болихоһоо гадна, арай шамай гэжэ хэды алхам хэдэг байһан юм.

Бури һаяхан элүүр шамбай, хүсэ шадал түгэс, үбдэхэ ядаха гээшые мэдэхэгүй ябаа бэлэй. Теэд гэнэ, усал боложо, хурса үзүүртэй түмэр дээрэ унашоо бшуу.

Адаһан газарай һорьбо бөөрын гол һудалые хабшаад, шуһанайнь ябаса муудаа. Тиимэһээ бөөрэ тээшэ шэгэлһэн шуһые түрүүшынхиһээ ехэ хүсэтэйгөөр түлхихэ ушар тохёолдоно гэхэ гү, али зүрхэн хэмһээ үлүүгээр хүдэлхэ баатай болоно. Иимэ үбшэнтэнэй шуһанай дараса ходоодоо ехэ байдаг. Һудаһа үргэдхэхэ эмүүдые ехээр уубал, шуһанай дараса дэбэрхээ болидог. Тиихэдээшье удаан саг соо намдахагүй, дахин дабтагдадаг байба.

Хабшагдаһан һудалай орондо ондоо, шэнэ һудал табижа гү, али гэмтэһэн газарыень абажа хаяад, протез һуулгаа һаа яаха хаб? Арбан жэлэй саада тээ академик Борис Петровский иимэрхүү операци хэһэн юм. Энэ аргань яһала һайшаагдаад, хэрэглэгдэжэшье эхилээ һэн. Тиигэбэшье хирургнуудай сэдьхэл хүсэд ханаагаагүй.

Гэмтэһэн һудал эдэгээхэ шэнэ арга клиникын, туршалгын институдай һудалнуудые аргалдаг хирургиин таһагай профессор Марат Князевай хүтэлбэри доро олдоо. Тэрэнэй ёһоор гэмтэһэн һудал үрбүүлагдаад, «заһабарилагдаад», һөөргөө табигдадаг болонхой.

Иимэ операци балайшье орёо бэшэ юм. Эндэ пластическа онсо материалтай бэшэ, бөөрэшье хэбээрээ үлэхэ. Мухар һэндэ операци хэхэдээ шэнээнээр хахалһан тиимэл хэмжээтэй оёдол дэг.

Операцида орогшод нуулаад больницаһаа дааг. Операциин ямараар гэрһэн тухайнь дары болохо: шуһанай дараса байса һайн болодог, нэйнь дахинаа һужэрхэ байдаггүй.

Иимэ аргаар операци һэн 200 хүн, тэрэ Рая К. түгэс жаргалтай һууна, ажаллана.

Эдуард Андзелев, врач.

Мэдээжэ уран зохёолшо Данри Данилович Хилтухин «Орьёлто Ойхоной мэргэн» гэжэ поэмэ бэшэһэн юм. Зохёолшын энэ поэмэнь Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ гайхамшаг баатаршалга харуулһан манай нютагай хүбүүн, Вильнюс хотын хүндэтэ гражданин Семен Иванович Батагаевта зорюулагданхай. С. И. Батагаев Алдар солын гурбан шатын орденоор шагнагдаһан юм. Д. Д. Хилтухинай тус поэмэһээ хэһэгүүдые уншагшадай анхаралда зорюулнабди.

Данри ХИЛТУХИН

«Галтай сусал газаа халашидые
гарынь шүүрэн мушха»
(Арадай оньһон үгэ).

АНХА ТҮРҮҮШЫН ТУЛАЛДААН

Поэмэһээ хэһэгүүд

Немецүүд станци Локня нилээд
нэтэрүүгээр галзууран эзэлээд,
хамаг сухалаараа, хоро шараараа
буутаа һомолоод, бии шадалаараа
майор Кожевниковэй эрэлхэг
полк тээшэ,
галаар соробхин оробо гээшэ:
эрид манине сохижо бушуу,
энэ станцияа сүлөөлхэгүйт
гэһэншүү.
Муухай тооһо добтолго хаяа.
Мушхаран улалзана
Тэнгэриин хаяа.
Сэхэ хараад жагсаһан
баатарнуудтаа:
— Станци сүлөөлхэ захиралта
абтаа, —
гэжэ хэлээд, майор үргэнэ
гараа, —
гэрэлтэ ороноо сүлөөлхэ, газараа,
аха дүүнэрээ
абарха саг манда
ерээ.
Түрүүшын юрэ бусын
шалгалтадаа
түмэр зориттойгоор байхань
найдагдаа...
...Гал түймэрынь дайсанай
дүтэлэнхэй.
Гэншэнэ шатаһан
газар дэлхэй.
Майорой сэрэгшэд —
байра байрадаа.
Мэргэнээр сохихоо
мэдэжэл байна даа.
Байза, Батагаевэй миномётчигууд
хаагуур бэ?
Батарейнь эндэ наагуур гү,
саагуур гү?
Минэнүүдынь шуранаар
нашатан буужа,
олохон дайсадые
хороон байна.
Тудан байһыень майор
алдабагүй:
— Туйлай эршэтэйгээр сохино,
маргалтагүй.

Зүрхэлэн Батагаев
миномёдоо һомолходоо,
зүгөөр игэжэ дуулана
заримдаа:
«Һайхан сагаан шарайеыш
Һаяхан сэдьхэлдээ хадуубаб.
Һайхан уяхан бэеыш
Һаяхан мэдэрэлдээ абабаб.
Урин зангыешь һанахадаа,
уяран, уяран байнаб.
Золгоһойб гэжэ заримдаа
золтойхон эндэ ябанаб.
Хотор хотор гэшхэнэш,
холбоо хяагаал ургуулнаш.
Нахир нахир гэшхэнэш—
нарин хяагаал ургуулнаш.
Сэдьхэл зүрхым амаруулнаш,
сэлмэг, хонгор, илдамхан.
Сээжэдэм баяр бадаруулнаш,
сэбэр минии инагхан.
...Урдань снаряд унан,
тэһэрээ,
улагад байтар
сэсэрээ.
алим гэжэ
миномёдоо барин,
бууданад Батагаевтан
дайсан тээшэ
байха шадалаараа,
бүри эрэлхэгээр.
Гүйдэл дундаа
автомадаараа буудаһаар
аалидангүй дайсан
добтолһон зандаа.
Манайхидта арайл шадарлан
алдаад,
Майорой полкдо гансата
сохюулаад,
далан дабхар хуягта
һубаряагаа,
сухарюулжа хойшонь
һунаагаа.
Нэгэ хэды зали
абан ерэхэдээ,
немецүүд дахин
добтолгоо эхилээ.
үдэр һүнине обёорхо
мартагдаа.
Унаашад шорой тоойондо
булагдаа.
Дүтэлхэнь шархатаашанда
Хэсүү заримдаа.

Добтолгошье сүхэрнэ
сорьёһон галдаа.
Гурбан үдэр шуһан
адхараа.
Гурбан һүни шуһан
адхараа.
Дүрбэдэхидөө арайшье гэжэ
эртэ үглөө
дайсанай сэрэг саашаа
тонилоо.
Станци Локня тиигэжэ,
юрэдөө,
саг дары дайсанһаа
сүлөөлэгдөө.
Оршон тойрон
абаһаар намдуурхадань,
огторгойн тооһо
мананай буурахадань,
Батагаев миномётчигой
гарые
омогтойгоор майор
адхажа,
баясхалан полкынгос
зүгһөө хүргэбэ:
— Баатарлиг ёһоор тулалсааш, —
гэбэ. —
— Алдарта энэ илалтымнай
үглөө
арбаниинь гушанһаа
миномётчигуудай үлөө.
Тэрэ арбанай нэгэниинь
нүхэр Батагаев,
тэдэнэй түрүү
бага сержант Батагаев.
Тиигэжэ майор ордендо
хүргөө һэн,
түрүүнэй полкын
баатар гүүлээ һэн.
Үнгэрөөнтэнэй
хүбүүн,
Үнэншэ, шударгы
буряад хүбүүн.
Боро хараан унаба.
Мүшэд сугларaa.
Боролжо, бургааһан, тужа
ногоон залаатай.
Станци Локня одоошье
һанаагаа амарба,
Сэрэгшэ хүбүүдээ сэдьхэл
дүүрэнээр хараба.
Хэтын хэтэдэ туһыень
мартахагүй даа.
хэтын хэтэдэ хэндэшье
баһуулхагүй даа.
Ажа жаргажа,
аша үринэртэй,
амар мэндэтэй
ажаһуухал.

ТУЛАЛДААНАЙ ХОЙТО ҺҮНИ

«Буряад һайхан оромнай
баян жаргал байдалтай».
Цыретор ЗАРБУЕВ.

Дабажа тулалдаа гараһанай
хойто тээ
дараханъ нойр үргэһэнэй
гайхал ехэтэй.
Хубсаһатаяа сэрэгшэд
нойрто диилдэнэ.
Хурхираан нэгэ хүгжэмөөр
зэдэлнэ.
Һара хүхэ тэнгэридэ
Һиихэтэнэ,
Һанаа амар сэнгэнэ
Сэнхир мүртэйхэн.
Абагты нойроо гэһэн
түһөөтэй,
амарагты гэһэн арюун
юрөөлтэй.
Оршон тойрон хон жэн,
дуугай.
Оройдоо сууряаншье үгы ха
буугай.
Түлэг нойр дундань
Сэмээни* һэргээнэ.
Түргэлүүлэн санбат тээшэ
эльгээнэ.
...Санбат. Шархатаашад
даншье олон.
Сан һуурнтай дэнгэй
бүүдэгэр толон.

Гайхал түрөө һэн орохёдоо
Сэмээн —
гарабагүй ёолоһон
абяа шэмээн.
Тэндэ харанхы
углууһаа
— Сэмээн, — гэжэ дуудахань
дуулдаба, —
Шадар боло наашаа,
дүүтэм.
Шамайгаа харахаяа һанаа
нюдэм.
Гараа, дүүтэм, үгыш,
гараа.
Гарни миниш һулараа,
һулараа.
Һулараашье һаа теэд,
үшөө багтай,
һүүлшын амисхалай
ульһатай.
Дамжуулжа тэрэ халуун
ульһыень
дайдадаа бусахадаа,
гараа эхым
гартань барюулхадаш
барагад гэхэ
гансаардаһан, хайрата
минии эхэ.
Агаарта тунангүй шамда
орог лэ,
альгандаш бэеым дулаан
торог лэ.
Эльгэ зүрхэнэйм
сохидол
эжым ажаглахал
ажалша гараараа.
Орьёл дуулгата
Түнхэн нютагтаа...
Оёор-Шанаада һуурнжаһан юм
эхэм, —
гэжэ хэлээд,
Зарбуев үндыжэ
Сэмээндэ түрэл дуугаа дуулаа:
Саяан үндэр ууламнай
Саһан мүнгэн малгайтай.
Сасуу олон уетэмнай
Сэсэн һонин зугаатай.
Байгал үргэн далаймнай
Бардам һонор сээжэтэй.
Басагад олон инагууднай
Баяр зугаа элбэгтэй.
Буряад һайхан оромнай
Баян жаргал байдалтай.
Баатар түрүү ажалнай
Батажанхай-найдамтай.

* — Семен.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · ХИЛЫН ЦААНАҺАА · РАДИО

ХАРИЛСАА ХОЛБООН ХҮГЖЭНЭ

Аха дүү социалис оронуудтай Советскэ Союзай харилсаа холбоон амжалтатайгаар хүгжэнэ. Али алинда ашатай туһатай худалдаа наймаанай-экономическа харилсаан энээние гэршэлнэ. Энээнэй ашаар социализмын материально-техническэ үндэһэ һуури хүгжөөхэ ехэ зорилгонуудые аха дүү оронууд шиидхэнэ.

ВАРШАВА. Түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг Хожувтохи «Констальь» гэжэ завод түмэр зам бариха ба заһабарилхын тула тусхай түхеэрэлгэтэй 500 вагон, платформо байгша ондо бүтээжэ, Советскэ Союзда эльгээхэ.

Нёдондо ПНР, СССР 2,8 миллиард түхэригэй гэхэ гү, али 1950 онойхиһоо 10 шахуу дахин ехэ эд бараа, эдлэл хэрэгсэлнүүдые хоорондоо эльгээлсэһэн юм. Байгша ондо хоёр ороной хоорондохи эд бараанай эрьесэ, үнгэрһэн жэлэйхитэй сасуулхада, 9 шахуу процентээр нэмэхэ.

Польшын фабрика, заводуудай тамгатай машина, түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэдэг промышленна предприятинууд Советскэ Союзай элдэб районуудта бии.

СОФИ. Энэ жэлдэ Болгари, Советскэ Союз хоорондоо 2,6 миллиард түхэригэй худалдаа наймаа хэхэ юм. Оёдолой промышленностиин зүйлнүүд, эдлэл хэрэгсэлнүүд эндэ горитой һуури эзэлхэ. Болгариин оёдолой предприятинуудай — Софидахи «Витош», Варнадахи «Дружба», Пловдивтохи «Болгария» гэжэ предприятинуудай оёһон 15 миллион хубсаһа хунар Советскэ Союзда эльгээгдэхэ.

1975 ондо Болгариин оёдолой промышленностиин эдлэл хэрэгсэлнүүдые Советүүдэй орондо худалдалга 40 процентээр нэмэхэ юм.

Хоёр ороной хүнгэн промышленностиин һалбаринуудта бата харилсаа холбоон тогтоогдонхой.

ПРАГА. Чехословакиин Новийичин хотодохи малгай оёдог «Тонак» гэжэ ехэ фабрикын продукциие дэлхэйн олон оронууд худалдажа абадаг. Энэ предприяти гол түлэб шляпа, малгай оёдог. Эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй 440 янзын шляпа фетрээр оёдог байна.

Тус фабрикын эдлэл хэрэгсэлнүүдэй эхэнхи хубинь Советскэ Союз абадаг юм.

(ТАСС).

ДОРТМУНД

СОЁЛОЙ ХАРИЛСААГАА ХҮГЖӨӨХЭ

ТАСС

«Совет соёлой үдэрнүүд» май һарада Рурска областиин индустриальна ехэ түб — Дортмунд хотодо үнгэргэгдэхэ. Тиин олон үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн Совет гүрэнэй соёлой туйлалтанууд федеративна республикада түрүүшынхеэ үргэнөөр харуулагдахань.

СССР-эй, ФРГ-гэй хоорондохи харилсаае саашадань хүгжөөлгэдэ «Совет соёлой үдэрнүүд» ямар үүргэтэй байхаб гэжэ хөөрэхыень гуйжа, ТАСС-ай корреспондент Дортмундын обер-бургомистр Г. Замтлебедэ хандаба.

Амгалан тайбанаар харилсан оршоходоо, арадууд хуби заяанайнгаа түлөө һанаа амар байха арга боломжотой гэжэ түүхэ гэршэлэн харуулаа гээд обер-бургомистр хэлэбэ.

ОТТАВА

Совет скрипачай концертнууд

ТАСС

Совет скрипач Виктор Третьяков Оттава, Торонто хотонуудта концертнүүдые табихадаа, Бетховеной, Паганиниин, Прокофьевой, мүн бусад композиторнуудай зохёолнуудые гүйсэдхэһэн байна. Концертнүүдынь амжалтатайгаар үнгэрөө. Совет скрипачай мэргэжэл шадабарие Канадын газетэнүүд үндэрөөр тэмдэглэнэ.

ЛОНДОН

Сэрэгэй гаргашада мүнгэ ехээр һомолно

ТАСС

Хүршэ Араб оронуудта эсэргүү эзэрхэг түримхэй политикаяа бэелүүлхэдээ, зоһхилхы тушаалтад сэрэгэй гаргашада ехэ мүнгэ һомолно.

Ороной шэнэ бюджедэй 35-һаа үлүү процентнь сэрэгэй гаргашануудта һомологдохо байна гээд Израилиин финансын министр Иерусалимда үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

Дээдэ һургуулинуудта демократическа хубилалтануудые үнгэргэхэ, студентнэрэй һуралсал таһалдуулан, тэдэнине сэрэгэй албанда татаха хуули усадхаха гэһэн ябуулга хэжэ байгаа студентнэрые Грециин засагаархин хашажа харшалжа байһаар. Сэрэгэй албанда студентнэрые таталга болбол прогресс ивнэ бодолтой залуушуулые дээдэ һургуулинуудһаа гаргаха гэһэн ябадал болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Афины хотодохи студенческэ демонстрациие полициинхид намнажа байна.

Камера—Пресс—ТАСС-ай фото.

БУДАПЕШТ

ВЕНГРИИН СҮЛӨӨЛЭГДЭҺӨӨР 28 ЖЭЛЭЙ ОЙ

ТАСС

Фашис дарлалтаһаа Венгрие сүлөөлһөөр 28 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Венгрие сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ ами наһаяа үгэһэн совет сэрэгшэдэй дурасхаалда Будапештын Эрхэ сүлөөгэй талмай дээрэ бодхоогдонхой хүшөөгэй дэргэдэ веногуудые табилгын баяр ёһолол болобо.

ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар, ВНР-эй Президиумэй Түрүүлэгшэ П. Лошонци, ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Е. Фок ба Венгриин бусад хүтэлбэрилэгшэд ВСРП-гэй ЦК-гай, ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Эсэгэ ороноо хамгаалгын арадай фронтын Бүхэвенгриин Соведэй үмэнэһөө веногуудые табиһан байна. СССР-эй посольствын үмэнэһөө венок табигдаа.

НЬЮ-ЙОРК

Веногуудые табиба

ТАСС

Ородой элитэ ехэ композитор, пианист, дирижёр С. В. Рахманиновай түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ совет олониитын делегаци Нью-Йоркдо дүтэ шадар байдаг Валгаладахи хүүр дээрэнь ошоһон байна. СССР-эй Культурын министерствын даалгабаряар, тэрэнэй үмэнэһөө СССР-эй США-дахи посольствын түлөөлэгшэ венок хүүр дээрэнь табиба. «Ородой агуу ехэ композитор Сергей Рахманиновта — СССР-эй Культурын министерствэһээ» гэжэ лентэ дээрэнь бэшээтэй.

Американ олониитын түлөөлэгшэд венок табиха үедэ эндэ байлсаа.

ГАВАНА

Албанай хэрэгээр ошобо

ТАСС

Чехословакиин Компартиин ЦК-гай Генеральна секретарь Густав Гусак түрүүтэй ЧССР-эй партийно-правительственна делегаци албанай хэрэгээр Кубада ерэбэ.

Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Революционно правительствын премьер-министр Фидель Кастро Рус, Кубын КП-гэй ЦК-гай хоёрдохи секретарь, Революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдэй министр Рауль Кастро Рус, Кубын Республикын президент Освальдо Дортикос Торрадо, парти, правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэд Кубын ба Чехословакиин гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Гаванадахи «Хосе Марти» гэжэ аэропорт дээрэ хүндэтэ айлшадаа угтаһан байна.

ДЕЛИ

Бүхэдэлхэйн конгрессые дэмжэнэ

ТАСС

Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй түлөөлэгшэдэй мартын 16—18-да Москвада болоһон уласхоорондын зүбшэлэлгын уулзалгада хабаадагшадай уласхоорондын аюулгүй байдалай ба буу зэбсэг хуряахын түлөө, национальна бэеэ дааһан байдалай, харилсаа холбооной ба эб найрамдалай түлөө Бүхэдэлхэйн конгрессые зарлаха тухай шиидхэбэрие Индиин Коммунис парти халуунаар амаршална гээд КПИ-гэй Национальна Соведэй тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

ПАРИЖ

Франциин Национальна суглаан

ТАСС

Правительственна олонхиин партиин — Республикаяа хамгаалха демократуудай холбооной түрүүлэгшэ Эдгар Фор Франциин шэнэ зарлалай Национальна суглаанай түрүүлэгшээр һунгагдаа.

ПАРИЖ

Правительство бүридүүлэгдэхэнь

ТАСС

Франциин Республикын президент Жорж Помпиду Пьер Месмерые Франциин премьер-министрээр томилоод, шэнэ правительство эмхидхэн бүридүүлхыень тэрээндэ даалгаа гэжэ президентын канцелярай коммюнике дотор хэлэгдэнэ. Шэнэ правительствын бүридэл апрелиин 5-да соносхогдохо юм.

Парламентын һунгалтын һүүлээр, мартын 28-да урдын правительство тушаалһаа буугаа һэн.

ПАРИЖ

Франциин парламентын сесси нээгдэбэ

ТАСС

Франциин шэнэ зарлалай Национальна суглаанай сесси хүдэлмэреэ эхилбэ. Национальна суглаанай ахамад депутат коммунист Виржиль Барель сесси нээгээ.

Үнгэрһэн һунгалтын үедэ хамтын программатай зүүнэй үзэлтэй партинуудай түлөөлэгшэдэй түлөө Франциин һунгагшадай 10 миллионһоо үлүү хүн дуугаа үгэһэн байна гээд В. Барель тэмдэглэбэ. Тиигэжэ французууд хубилалта хэхэ хүсэлтэй байһанаа мэдүүлээ гээд тэрэ заагаа.

Депутадууд Национальна суглаанай түрүүлэгшые һунгаба. П. Месмерэй правительствада социальна хэрэгүүдые эрхилдэг гүрэнэй министр байһан — ЮДР-эй түлөөлэгшэ Эдгар Фор Национальна суглаанай түрүүлэгшээр һунгагдаһан байна.

ТОКИО

ЗААТАГҮЙ ШИИДХЭГДЭХЭ АСУУДАЛ

ТАСС

Американ атомна бомбын тэһэрэлгэһээ хохидоһон бүхы хүнүүдтэ туһа хүргэхэ тухай тусхай хуули гаргаха эрилтэ атомна бомбодолгоһоо хохидогшодой Бүхэяпоной совет табиһан байна. Энэ совет митинг үнгэргэхэдөө, 14 пунктһаа бүридэһэн программа дурадхаа. Атомна бомбодолгоһоо хохидоһон бүхы хүнүүдтэ 180 мянган иенэй хэмжээнтэй жэл бүриин тэдхэмжэ үгэхэ тухай, Хиросима, Нагасакидахи аюулһаа уламжалан тэдхэгшээ алдаһан бүлэнэртэ пенси олгохо тухай эрилтэнүүд энэ программа дотор табигдана.

Атомна бомбодолгоһоо хохидогшод ахир бага тэдхэмжэ абана гэжэ митингдэ хабаадагшад мэдүүлбэ. Энэ аюул усалда дайралдаһан 340 мянган японецой оройдоо 1800-ниинь ахир бага — һарадаа 5 мянган иен тэдхэмжэ абана.

Атомна бомбодолгодо дайрагдаһан Японой 80 мянган хүн мүнөө хүндэ үбшэндэ нэрбэгдэнхэй байһаар. Тэдэнэй олонхинь ажаллахашье аргагүй.

НЬЮ-ЙОРК

ПРЕЗИДЕНТ САДАДАЙ ИНТЕРВЬЮ

Египедэй Араб Рес[...]кын президент Анвар [...] «Ньюсуик» гэжэ аме[...] журналда интервью [...] Израилиин эзэрхэг т[...] шүүлые США дэмж[...]тын Зүүн зүгтэхи ба[...] улам түгшүүрилтэй [...] гээд эрид буруушааба.

Национальна аю[...] сахиха асуудалнуудаа[...] педэй Араб Респу[...] президентын совет[...] фез Исмаилай албана[...] гээр һаяхан Вашингто[...] го урагшагүй байга[...] А. Садат тэмдэглээ. [...] Израильда ашатай т[...] эрилтэнүүдые аме[...] цууд табиһан байна [...] рэ хэлэбэ. Тель-Авивта[...] шье баалалта хээгүйб[...] хэшьегүйбди гэжэ тэ[...] дүүлээ. Дүтын Зүүн [...] политика тухай асуу[...] Холбоото Штадууд, Из[...] нэгэн адли һанал бо[...] гэжэ Израилиин гадаа[...] рэгүүдэй министр Эб[...] талһан байха. Вашин[...] хэншье энээние ар[...] Хафез Исмаилай Ваш[...] ошожо ерэһэнэй һ[...] «Фантом» түхэлэй са[...] дуудые Тель-Авивта [...] даха тухай истребитель[...] бардировщигуудые Изр[...] да бүтээн гаргаха[...] США-гай зүгһөө туһа[...] гэхэ тухай шэнэ ха[...] хэгдэһэн байха юм.

Дүтын Зүүн зүгтэ[...] мороое эбэй ёһоор заһа[...] ха гэжэ Египедэй Араб[...] публикын хүсэлэл оро[...] гаргажа байхадань. [...] «Фантом» түхэлэй са[...] дуудые Израильда эль[...] байна гээд президент [...]лэбэ.

Дүтын Зүүн зүгтэ[...] дал тухай хараа [...] сагааруулхын тула [...] лиин аюулгүй байда[...] хайда һанаагаа зобоно[...] һэн США-гай мэд[...] А. Садат эрид буру[...]

Гэхэ зуура, Дүты[...] зүгтэхи байдалые эбэ[...] заһаруулхые Египедэ[...] Республика хүсэнэ[...] АРЕ-гэй президент [...]лээ. Израилиин бүли[...] эзэлһэн Араб газар н[...]дые заабол сүлөөлхэ[...]

Египедтэ ехэ туһа [...] байһан Советскэ Союз[...] раа бодолоор сэльгэ[...] нанги байһанаа А. Са[...] дүүлээ.

БОНН

Харилсаагаа һайжаруулха

Германиин хоёр [...] хоорондохи харилсаа[...] жаруулха гэһэн хараа [...] ФРГ-гэй правительст[...] римтална гээд ФРГ[...] ГДР-эй хоорондохи [...] саае һайжаруулха тух[...] тунхаглагдаһан правит[...] венна элидхэл дотор х[...]нэ.

Германиин хоёр г[...] хоорондохи харилсаан[...] дэһэ һуури тухай [...] ГДР-эй, ФРГ-гэй хоор[...] харилсаае заһаруули[...] роподохи түгшүүрилы[...] руулха талаар шу[...] хам болоно гэжэ элид[...] тор тэмдэглэгдэнэ. [...] ческэ зүришэлдөөтэй [...] шье һаа, хүршэ ёһ[...] рилсаагаа заһаруули[...] байдал байгуулагдаж[...]

Худалдаа наймаа[...] харилсаанай, эрдэм [...] соёл культурын һ[...] нуудта хоёр гүрэнэй [...] дын харилсаанда туй[...] байһан амжалтануу[...] элидхэл дотор хэлэг[...]

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУД[...]

Мүнөөдэр Хоца [...] раевай нэрэмжэтэ [...] драмын театрта Д. [...] ровэй «Хүлгөөтэ үдэр» гэжэ зүжэг харуул[...] Тэрэнь 19 час 30 м[...] эхилхэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ. ТАСС-ай һүүлэй мэдээсэлнүүд. «Шиидхэхы жэл — эршэтэ ажал» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Һуралсалай жэлэй түгэсхэлэй шата» — В. Тюринагай статья. Буряадай АССР-эй арадай хиналтын комитедтэ «Люцернэ — белогой нөөсэ» — А. Останинай статья.

Гурбадахи хуудаһанда: «СССР-эй ба союзна республиканудай арадай гэгээрэл тухай» хуули гаргалгын үндэһэн.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Хилын саанаһаа. Хоккейгээр дэлхэйн чемпионадай наадануud дээрэһээ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита» харуулна:

15.00—Дамжуулгын программа. 15.05 — Һургуулиин үхибүүдтэ зорюулагдаһан программа. 15.35 — Һүүлэй һонин. 15.45 — Олон түмэнэй ленинскэ университет. «Бидэ интернационалистнуудбди». 16.15 — «В. Мураделиин дуунууд». 16.45 — О. ба Л. Лавровтон. «Чёрный маклер» гэһэн теле-зүжэг. 18.20 — Үнгэтэ телевидени. Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. ФРГ-эй, Швециин суглуулагдамал командануудай уулзалгын 3-дахи период. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ харуулна:

19.30 — Үхибүүдтэ — «Хүгжэм тухай хөөрэлдөөн» гэһэн дамжуулга. 20.00 — Телепанорама (ород хэлэн дээрэ). 20.20 — Телепанорама (буряад хэлэн дээрэ) 20.35 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал.

«Орбита» харуулна:

20.55 — Үнгэтэ телевидени. Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. Финляндиин, Швециин суглуулагдамал командануудай уулзалга. 23.15 — «Огни цирка». 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.25 — Үнгэтэ телевидени. Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. ЧССР-эй, СССР-эй суглуулагдамал командануудай уулзалга. 02. 46 — «Концерт-дуун» — Кишинёвһоо дамжуулга. 03.15 — Үнгэтэ телевидени. Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. Финляндиин, Швециин суглуулагдамал командануудай уулзалга. (3-дахи период).

 ● Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-01391. Заказ №